

ಸಹಜ ಸಾಗುವಳಿ

ಒಟ್ಟು ಪುಟಗಳು 28

ಸಂಪುಟ: 10

ಸಂಚಿಕೆ: 3

ಮೇ-ಜೂನ್ 2012

ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ದುರಾಕ್ರಮಣ ವಿರೋಧಿಸಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಸಾವಯವ/ಸಹಜ ಕೃಷಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ದ್ವೈಮಾಸಿಕ

55

ಬೀಜ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶದ
ಕಥೆ-ವ್ಯಥೆ

17

ಶಂಕರಗೌಡರ ಸಹಜ ಕೃಷಿ
ಅನುಭವಗಳು ಭಾಗ-2

22

ಕೋಳಿ ಪ್ರಿಯರೆ,
ಕೊಂಚ ನಿಲ್ಲಿ..

16

3

ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳು
ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆಯೇ?

8

ಬರವೇನು
ಬಣ್ಣಿಸಲಿ?

ಬರ
ಯಾರು ಹೊಣೆ?

ಸಾಯಿನಾಥ್
ಪುಸ್ತಕ ಬಂದಿದೆ

15

ಬರದ
ಕತೆಗಳು

13

ಸಹಜ ಸಾಗುವಳಿ

ಸುಸ್ಥಿರ ಸಾವಯವ/ಸಹಜ ಕೃಷಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ದ್ವೈಮಾಸಿಕ
ಮೇ-ಜೂನ್ 2012 (ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ)
ಸಂಪುಟ 10 ಸಂಚಿಕೆ 3
(new series)

ಪ್ರಧಾನ ಸಲಹೆಗಾರರು:
ಡಿ ಡಿ ಭರಮಗೌಡ

ಸಲಹಾ ಮಂಡಳಿ:
ಕೆ ಎಂ ಕುಂಬಳ್ಳೆ,
ಬಸವರಾಜು ಬಿ ಸಂತೇಶಿವರ,
ಸೋಮನಾಥ ರೆಡ್ಡಿ ಪೂರ್ಮ,
ಡಾ. ಕೆ ರವಿ, ಪಿ ಆರ್ ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್,
ಸಿ ಅಶೋಕ್ ಕುಮಾರ್

ಸಂಪಾದಕರು:
ವಿ ಗಾಯತ್ರಿ

ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿ:
ಎಲ್ ಸಿ ಚನ್ನರಾಜ್
ಕೆ ಸತ್ಯಶಂಕರ್

ವಿನ್ಯಾಸ: ಅಪಾರ

ಚಂದಾ ವಿವರ

ಬಿಡಿ ಪ್ರತಿ:	12 ರೂ.
ವಾರ್ಷಿಕ:	60 ರೂ.
ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೆ:	600 ರೂ.
ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ(ವಾರ್ಷಿಕ):	120 ರೂ.
ಮಹಾ ಪೋಷಕರು:	1000 ರೂ.

● ಡಿಡಿ ಮತ್ತು ಚೆಕ್‌ಗಳನ್ನು 'Other
Karnataka Book Center' ಅಥವಾ
'OKBC' -ಈ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ

ನಮ್ಮ ವಿಳಾಸ

ಸಹಜ ಸಾಗುವಳಿ
ನಂ. 22, 5ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಮೈಪೇಲ್‌ಪಾಳ್ಯ
2ನೇ ಹಂತ, ಹೊಸ ತಿಪ್ಪಸಂದ್ರ ಅಂಚೆ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 075
ದೂರವಾಣಿ: 080-25283370/25213104
ಇ ಮೇಲ್: icrabl@gmail.com

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ನಿಷೇಧ

ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆ ಸುದ್ದಿ. ಪ್ರಪಂಚದ ಬೀಜ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಏಕಾಧಿಪತ್ಯ ಹೊಂದಲು ಹವಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಾನ್ಯಾಂಟೊ ಕಂಪನಿಯ ಸಂಗಾತಿ ಮಹಿಳಾ ಕಂಪನಿಯ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ. 'ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹತ್ತಿ ನಿಯಮಗಳು 2010'ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಳಪೆ ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆಗಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಕಂಪನಿಗೆ ಈ ನಿಷೇಧ ಹೇರಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಆಯುಕ್ತರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳಾ ಕಂಪನಿ ಬಹು ಕಾಲದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಕಳಪೆ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ರೈತರ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಲು ಕಾರಣವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ದೇಶದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುರಾಷ್ಟೀಯ ಕಂಪನಿಗಳ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿಯದೆ ರೈತರ ಹಿತವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಮಹಿಳಾ-ಮಾನ್ಯಾಂಟೊ ಕಂಪನಿಯಿಂದ ಸಬ್-ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದು ಬೀಜ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಇನ್ನೂ 28 ಕಂಪನಿಗಳ ಮೇಲೂ ನಿಷೇಧ ತರಬೇಕು ಎಂದು ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಒತ್ತಾಯಿಸಿವೆ.

2002ರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಜಿಇಎಸಿ(ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿ)ಯು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದ ಮೇಲೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎಗ್ಗಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. 1,26,00000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಭಾರತ ಇಂದು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ವಿಷದಿಂದ ಪರಿಸರ, ಜನ ಜಾನುವಾರು ಸೇರಿದಂತೆ ಸಕಲ ಜೀವರಾಶಿಯ ಮೇಲೆ ಸರಿಪಡಿಸಲಾಗದ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಿರುವುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದ್ದು ಈ ಕುಲಾಂತರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ರೈತ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕ ಸಮಾಜದ ಗುಂಪುಗಳು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿರುವ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದರ ಕೆಡಕುಗಳನ್ನು ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿವೆ. ನೀರಾವರಿ

ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಯು ದೇಶದ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೂರೂ ಬಿಡದೆ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಗಂಭೀರ ವಿಚಾರ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿವೆ.

ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ತಳಿ ಬೀಜಗಳ ಬೆಲೆ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಬೇಗ ಕಟಾವಿಗೆ ಬಂದು ಅನೇಕ ಬಿಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿ ಬೀಜಗಳಿಗಿಂತ ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಎಷ್ಟೋ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನದಟ್ಟಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಾಲದೆಂಬಂತೆ ಸರ್ಕಾರ 450 ಗ್ರಾಂ ಪ್ಯಾಕೆಟ್‌ಗೆ 850-930 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ್ದರೆ ಕಂಪನಿಯು ಅದಕ್ಕಿಂತ ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಂಗಣ್ಣಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. 'ಕಂಪನಿಯು ಬೀಜಕ್ಕೆ ಕೃತಕ ಕೊರತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಸರ್ಕಾರ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಬೆಲೆಗಿಂತ ದುಬಾರಿ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ರಾಜ್ಯದ ಕೆಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ' ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆರೋಪಿಸಿದೆ.

ಈ ಸದ್ಯದಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಕಂಪನಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನಧಿಕೃತ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಕಂಪನಿ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉಗ್ರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಹೇಳಿಕೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಂಪನಿ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇದರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತೊಡಕಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಬಾಂಬೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಿಎಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಂಪನಿಗೆ ತನ್ನ ಸಮಜಾಯಿಷಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ತೀರ್ಮಾನದ ಬೆನ್ನಿಗೇ, ಲೋಕಸಭೆಯ 'ಕೃಷಿ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಮಿತಿ'ಯು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಲಾಂತರಿ ಬೆಳೆಗಳ, ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮಸೂದೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಬಲವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ವರದಿ ನೀಡಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಒಳ್ಳೆ ಸುದ್ದಿ.

ಜಿಎಂ ಸುದ್ದಿ

ಭಾರತ ಇಂದು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೆ ಬರಗಾಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಹಿಂಗಾರಿ ಮಳೆಗಳು ಹೋದವು, ಈ ವರ್ಷ ಮುಂಗಾರಿ ಮಳೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೈಕೊಟ್ಟಿವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಬಿತ್ತನೆಯೇ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ 50 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಈ ಥರ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ಕಂಡಿಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ ಹಿರಿಯ ರೈತರು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ, ರೈತರು ಬರ ಸಂಬಾಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಿ. ಆರ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಮತ್ತು ಡಿ.ಡಿ. ಭರಮಗೌಡ ಅವರ ಮಹತ್ವದ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ 100 ವರ್ಷಗಳ ಮಳೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಪಿ. ಆರ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಸ್ವತಃ ರೈತನಾಗಿದ್ದು ರೈತರ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡವರು. ಮಳೆ ಕುರಿತ ಇವರ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಪತ್ರಿಕೆ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಬರಗಾಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು 'ಸರಿಯಾಗಿ' ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇವರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. 'ಸಹಜ ಸಾಗುವಳಿ'ಗೆ ಅವರು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟ ಈ ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಜಿ ಲಲಿತಾರಾವ್ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಡಿ.ಡಿ. ಭರಮಗೌಡ ಮಳೆಯಾತ್ರಿತ ಸಾವಯವ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಆಳ ಅನುಭವ ಪಡೆದಿರುವ ರೈತರು. ಕಳೆದ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ಅನುಭವ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ರೈತನಾದವನಿಗೆ ಮಳೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮೈಗೂಡಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವತ್ತು ಬಹುಪಾಲು ರೈತರು ನಿಜವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡದಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಬರ ಭೂತವಾಗಿ ಕಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಇವರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಈ ಎರಡು ಲೇಖನಗಳು ರೈತರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯ ತುಂಬಿ, ಬರದ ಬೇಗೆಗೆ ತಂಪು ಎರೆಯಬಲ್ಲವು ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆ. ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು 'ಬರದ ಕಥೆಗಳು' ಇವೆ. ಮತ್ತು 'ಬರ ಅಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟ' ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಪುಸ್ತಕದ ಪರಿಚಯ ಕೂಡ ಇದೆ, ನಿಮಗಾಗಿ.

ಬರ

ನಮ್ಮ ಮಳೆಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆಯೇ?

ಸಾಗುವಳಿ: ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳ ಬರಕ್ಕೂ ಹಿಂದಿನ ಬರಗಾಲಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆಯೇ?

ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್: ಅಂತಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೂ ಇಲ್ಲ. 2003ರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆ ಈ ವರ್ಷದಂತೆಯೇ ಮುಂಗಾರು ತುಂಬಾ ತಡವಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ. ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದ ಮುಂಗಾರು ಜುಲೈ ದಾಟಿದರೂ ಬಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ನೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಹೀಗಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶ (1900 ರಿಂದ ಪ್ರತಿದಿನದ ಮಳೆ ದಾಖಲೆ) ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅದೇನೇನಾದರೂ, ಇದು ತುಂಬಾ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನಷ್ಟೆ ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಆದಂತೆ ಮುಂಗಾರು ವಿಫಲವಾದಾಗ ರೈತರು, 'ಯಾವಾಗಲೂ ಹೀಗಾಗಿರಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕಂಗಾಲಾಗದೆ ಇರಲು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸಹಾಯಕ ಅಷ್ಟೆ.

ಪಿ. ಆರ್. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಸಂದರ್ಶನ

ಸಾ: ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಬರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಸೆಯಾಗುವ ಸುರಕ್ಷಿತ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅಂತಹ ಸುರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ ಬಟಾಬಯಲಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರು ಬರ ನಿಭಾಯಿಸುವ ಭರವಸೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶೇ: ಖಂಡಿತ. 1960ರಿಂದ 1980ರವರೆಗಿನ 20-25 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬದಲಾಯಿತು. 'ಅಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ'ಯನ್ನೇ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಬದಲಾವಣೆ ಇದು. ಈ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆ ಹವಾಮಾನ ಏರುಪೇರಿಗೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಇಂಥ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಬೇಸಾಯ ಎಂದರೆ ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯ ಎಂಬ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೇ ಇವರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಹವಾಮಾನ ಏರುಪೇರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಣಾಮವೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ನಿಜ. ಆದರೆ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇವರೆಲ್ಲ ಮರೆತರು.

ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಬಹುದು. ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಭದ್ರತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಬೆಳೆಗೆ 40 ಸೆಂ.ಮೀ ಮಳೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾಗ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 100-150 ಸೆಂ.ಮೀ ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಆತಂಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಧಾರವಾಡ, ಹಾಸನ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ಧರ 'ಮಳೆ ಭದ್ರತೆ' ಇದೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರಿಲ್ಲ ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಏರುಪೇರನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ. ನಿಮ್ಮ ಬೆಳೆಯ ಬೇಡಿಕೆ 40 ಸೆಂ.ಮೀಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದು ನಿಮ್ಮ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಮಳೆ 100 ಸೆಂ.ಮೀಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಾದ್ಯಂತ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಬಾಧೆಗೆ ಒಳಗಾದವರು ಇಂಥ ಪ್ರದೇಶಗಳ (100 ಸೆಂ.ಮೀಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯ) ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರೈತರು ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ (ನೀರಾವರಿ ರೈತರಿಗೆ

ಅನ್ವಯಿಸುವ) ಆದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಾವೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ನಡೆದರು.

ಇದು ರೈತರ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿ ಏಕಾಏಕಿ ಆಗುವ ಏರುಪೇರಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ರೈತರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೇ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರು ಮಳೆ-ಬೆಳೆ ಜೋಡಣೆಯ ತಪ್ಪು ಪದ್ಧತಿ ಪಾಲಿಸತೊಡಗಿದರು. ತಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆಯೇ ತಮ್ಮ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಬೇಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೊರಳಿದರು. ಇದು ದುರಂತ. ಇದು ಕೇವಲ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಆಫ್ರಿಕದಲ್ಲೂ, ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲೂ ಆಗಿದೆ.

ತಮ್ಮ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರನ್ನು ಯಾರೂ ನೇರವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ನೀರಾವರಿ ರೈತರನ್ನು ಅನುಕರಣೆ ಮಾಡುವ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಒಳಗಾದರು. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ವರ್ಗದ ಜನ ಅನುಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಹಾಗೆಯೇ ಇದು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರನ್ನು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು ನನಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟದ್ದು. 1980 ಮತ್ತು 90ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆಂದರೆ, ರೈತರು ತಿಪ್ಪೆ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಕೆಯನ್ನೇ ಬಹುತೇಕ ಕೈಬಿಟ್ಟರು. ಭೂಮಿಗೆ ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ ಸೇರಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾಗಲೇ ಭೂಮಿಯ ನೀರು ಹಿಡಿದಿಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದವೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ನೀರು ಹಿಡಿದಿಡುವ ತಾಕತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಮರೆತಿದ್ದರು.

ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಚೋದ್ಯ ನಡೆಯಿತು. ರೈತರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ತಿಪ್ಪೆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮೂಟೆ ರಸಗೊಬ್ಬರ ತಂದು ಸುರಿಯತೊಡಗಿದರು. ಇದರಿಂದ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಜಮೀನು ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥದ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬಳಲತೊಡಗಿತು. ಇದು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಿಂದಾದ ದೊಡ್ಡ ದುರಂತ.

ಎರಡನೆಯದ್ದು ಬೀಜ. ನಮ್ಮ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿ ಹರಳು 260-360 ದಿನದ ಬೆಳೆ, ನಮ್ಮ ತೊಗರಿ 210-320 ದಿನಗಳ ಬೆಳೆ. ಇವುಗಳ ಜಾಗದಲ್ಲಿ 60 ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹೂಬಿಡುವ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಹರಳು, 110 ದಿವಸಕ್ಕೆ ಹೂವಾಗುವ ತೊಗರಿ ತಳಿಗಳು ಬಂದುವು. ಯಾವುದೇ ಸಸ್ಯ ಹೂ ಬಿಡಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದರ ಬೇರಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಳ ಬೇರು ಬಿಡುವ ಗುಣದ ಈ ಬೆಳೆಗಳು ಮೇಲುಮೇಲೆ ಬೇರು ಬಿಡುವ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾದವು. ಆಳ ಬೇರು ಬಿಡುವ, ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಹರಳು, ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ತೊಗರಿಗಳು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಮಿಶ್ರಬೆಳೆ ಕೃಷಿಗೆ ಹೇಳಿಮಾಡಿಸಿದ/ ಅತಿಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಬೇಗ ಹೂ ಬಿಡುವ ಬೆಳೆಗಳು ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸರಿಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ಬೆಳೆಗಳು ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಮನಸೋತ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರು ತಾವೂ ಆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಆಳ ಬೇರಿನ ಗುಣಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ತಳಿಗಳು ಮೇಲುಮೇಲೆ ಬೇರು ಬಿಡುವ ಬೆಳೆಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸತೊಡಗಿದವು. ಇದಾಗುವಾಗ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಆಳ ಬೇರಿನ ತಳಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರು ಒಂದು ಮೀಟರ್‌ನಷ್ಟು ಆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಕೆಳ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟದ ಕತೆಗಳ ಸರಣಿ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಹೀಗೆ, ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಆಳ ಬೇರಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಕಣ್ಮರೆ ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿಯ ತಾಳಿ ಬಾಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟವು. ಈ ಬಗೆಯ ತಪ್ಪು ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಹೊರಳಿದ್ದರೆ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾ: ಹಾಗಾದರೆ ಬರವನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸುವ ರೈತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆಯೇ?

ಶೇ: ಬರ ಸಂಬಾಳಿಸುವ ರೈತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಒಂದು ಕಡೆ ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಕೃಷಿಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ 70-80ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಇರದಿದ್ದಂಥ ಕೆಲ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಈಗ ಇವೆ. ಪಡಿತರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ

ಸಬ್ಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಬರವನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಈಗ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಹೊರಗಡೆಯ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾ: ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರನ್ನು ಇಂಥ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಳ್ಳಿ ಬಿಡುವ ಕೆಲಸ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿಯೇ ನಡೆದಿದೆ, ಬದಲಾವಣೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಎಂದೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬರ ನಿಭಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಈಗ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶೇ: ಹೌದು. ಈಗ ಅವರು ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಹೊರಗಡೆ ನೋಡುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ರಾಜಕೀಯ-ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ರೈತರು ತಮ್ಮನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ದಷ್ಟೂ ಲಾಭ. ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಬೆಳೆಸಲು ಏನು ಬೇಕೋ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿರುವವರೆಗೆ ಕಾರ್ಪೊರೇಟ್ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ರೈತರಿಂದ ಯಾವ ಲಾಭವೂ ಇಲ್ಲ. ತಮ್ಮನ್ನು ಜಾಮೀನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕಂಪನಿಗಳತ್ತ ರೈತರು ನೋಡತೊಡಗಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಮಹದಾನಂದವಾಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಪಾವಗಡಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದ ಅನಂತಪುರದಲ್ಲಿ ಶೇಂಗಾ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಬ್ಬಿಡಿ ಏನಾದರೂ ನಿಂತು ಹೋದರೆ ಶೇಂಗಾ ಬೆಳೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮಾಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಈ ಮಟ್ಟದ ಸಬ್ಬಿಡಿಯ ಹಿಂದೆ ಇರುವುದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ನಾನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ವಿಮೆಯ ಕುರಿತ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ವಿಮೆಯ ಸುಮಾರು 25% ಕೇವಲ ಶೇಂಗಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲು ಒಂದು 'ರಿಸ್ಕ್ ಅನಾಲಿಸಿಸ್' ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮಾನದಂಡದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಶೇಂಗಾ ಬೆಳೆ ವಿಮೆಗೆ ಅರ್ಹವೇ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಿಸ್ಕ್ ತುಂಬಾ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಬೆಳೆವಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕನಿಷ್ಠ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದ್ದವರು ಶೇಂಗಾವನ್ನು ಬೆಳೆ ವಿಮೆ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾರರು. ತಮಾಷೆಯೆಂದರೆ, ವಿಮೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಶೇಂಗಾಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ

ನೀರಾವರಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಾವೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ನಡೆದರು.

ಅನೇಕ ಥರದ ಸಬ್ಬಿಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಅವಲಂಬನೆ ತುಂಬಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ನಿಭಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಕಂಪನಿಗಳು ರೈತರನ್ನು ಎರಡೂ ಕೈನೀಡಿ ತಮ್ಮ ತೆಕ್ಕೆಗೆ ಸೆಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾ: ಪಾವಗಡದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ನಾಶವಾಗಿ ಶೇಂಗಾದ ಏಕಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದದ್ದು, ಅದರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಅನಾಹುತ, ಹಿಂದಿನ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಲಾಭವನ್ನು ನೀವು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗಲೂ ರೈತರು ಹೇಗೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ ಈ ಮುಂತಾಗಿ ನೀವೊಮ್ಮೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ರೈತರ ಇಂಥ ವರ್ತನೆಗೆ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಆಸಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣವಾಗಿರದೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇದೆ ಎನ್ನಿಸುತ್ತಾ?

ಶೇ: ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮದ ಜೊತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಶೇಂಗಾ ಬೆಳೆಯುವ ಉತ್ತಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಈಗಲೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೊಟ್ಟೂರಿನ (ಬಳ್ಳಾರಿ) ರೈತರು ಶೇಂಗಾದ ಜೊತೆ ತುಂಬಾ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಾವಗಡದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆ ಥರದ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಇಲ್ಲಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಿತಿ. ಬರದ ಜೊತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯ/ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮಿತಿಯೂ ಕಾರಣ.

ಸಾ: 100 ವರ್ಷದ ಮಳೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವ ಏನು?

ಶೇ: ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿರುವಂತೆ

ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಎರಡು ಚಕ್ರಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು 30 ವರ್ಷದ ಚಕ್ರ. ಇನ್ನೊಂದು 2 ವರ್ಷದ ಚಕ್ರ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಸಂಶೋಧನೆ ಇನ್ನೂ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ಕಂಡು ಬಂದ ಪ್ರಕಾರ 1914, 1940, 1960, 1970 ಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತೀವ್ರವಾದ ಬರ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಆ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೊದಲ ಮಹಾಯುದ್ಧ, ಎರಡನೆ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಮಯಗಳು ಬರಗಾಲದ ದಿನಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಏರುಪೇರು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದರೆ, ಇದರ ಸರಳ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಳವಾದ ಸ್ಟಟಿಸ್ಟಿಕಲ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನಂಥವರು ಈವರೆಗಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಗುಣಾತ್ಮಕವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣ ತಪ್ಪು ಕೂಡ ಆಗಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯ. ಹಿಂದಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ನೋಡಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ಕೊರತೆ ಮಳೆಯ ಮತ್ತು ಒಳ್ಳೆ ಮಳೆಯ ಕಾಲಗಳು ಹಿಂದೆಯೂ ಇದ್ದವು. ಹಾಗಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ಮಳೆ ಏರುಪೇರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಥ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಸಾ: ಭರಮಗೌಡರ ಅನುಭವದ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯ ಮುಂದೂಡಿಕೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ!

ಶೇ: ನಾನು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಬಲ್ಲೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತನೆ ಜೂನ್ ಕೊನೆ (ಆರಿದ್ರಾ) ಯಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಗಿ ಆಗಸ್ಟ್‌ವರೆಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. 2008 ನಂತರ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ರೈತರು ಭರಣಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ (ಏಪ್ರಿಲ್ 27ರಿಂದ -ಮೇ 10) ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಮೂರು ವರ್ಷ ಕೆಲವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಬೆಳೆ ಬಂತು. 2010ರಲ್ಲಿ ಭರಣಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಬಂಪರ್ ಬೆಳೆ ಬಂತು. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಮುಂಗಾರು ಈಗ ಬೇಗ ಬರಲು ಶುರುವಾಗಿದೆ, ಬೇಗ ಮಾಡುವ ಬಿತ್ತನೆ ಫಲ ಕಚ್ಚುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರು.

2012ರಲ್ಲೂ ಇದೇ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಭರಣಿ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಬೆಳೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕುರಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರೈತರ

ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮುಂಚೆ ಮಳೆ ಬೇಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ಮಳೆ ತಡವಾಗಿ ಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನನ್ನಂಥ, ಭರಮಗೌಡರಂಥ ರೈತರು ಮಳೆಯ ಏರುಪೇರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಳೆಯೊಂದನ್ನೇ ನೋಡದೆ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದೆಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಕುರಿತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ನಾವು ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಮಳೆ ಎರಡರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಚಿತ್ರಣ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಮಳೆಯೊಂದನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. 25-30 ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣುಗಳು ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗಿಗಿಂತ 10 ದಿನಗಳಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಮಣ್ಣಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತುಂಬಾ, ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲ ಇರುವುದು ಅಲ್ಲೇ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅನುಮಾನವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಳೆಯ ಏರುಪೇರಿನ ಪರಿಣಾಮ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಒಂದಾಣೆಯ ಭಾಗವಾದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನಾಶ ಹತ್ತಾಣೆ ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾ: ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಹಳ ಸುದ್ದಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗೂ ನಮ್ಮ ಮಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಏರುಪೇರಿಗೂ ಸಂಬಂಧ ಇದೆಯೇ?

ಶೇ: ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನಭಿಪ್ರಾಯ. ಜಾಗತಿಕ ತಾಪ, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಬೀತಾಗಿರುವ ವಿಷಯ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ? ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ.

ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವಿಜ್ಞಾನಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ತನಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದೇ ಅರ್ಥ. ಏಕೆಂದರೆ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ತಾದ/ ವಿಶಾಲವಾದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ತಮಾಷೆಯೆಂದರೆ, ಇಂಥ 20 ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾದರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾದರಿಯ ಜೊತೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ತಮಾಷೆಯೆಂದರೆ, ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಹತ್ತು ಸಲ ಅಧ್ಯಯಿಸಿದಾಗ 10 ರೀತಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಇವು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ/ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಗತಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಪರೀತ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ನಿಜವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಯಾವೊಬ್ಬ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಮಾತನ್ನೂ ಸತ್ಯ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು, ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು, ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು, ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಇಂಥ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಇಂಥದೇ ಪರಿಣಾಮ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಮಿಲಿಯನ್ ಚದುರ ಕಿ.ಮೀ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇವತ್ತಿನ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೇಳಲಾಗದು.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಾವದರ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯ ಏರುಪೇರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಜನ. ಉದಾ, ಪಾವಗಡದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ 30 ಸೆಂ.ಮೀ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ 110 ಸೆಂ.ಮೀ. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ 30 ಇರುವುದು 27 ಆಗಿ,

ಮಳೆಯ ಏರುಪೇರಿನ ಪರಿಣಾಮ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಒಂದಾಣೆಯ ಭಾಗವಾದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನಾಶ ಹತ್ತಾಣೆ ಭಾಗವಾಗುತ್ತದೆ

110 ಇರುವುದು 127 ಆದರೆ ರೈತನಾದ ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. 30 ಸೆಂ.ಮೀ ಮಳೆಯಲ್ಲೂ, 110 ಸೆಂ.ಮೀ ಮಳೆಯಲ್ಲೂ ನಿಭಾಯಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತಿರುವ ನಾನು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏರುಪೇರನ್ನೂ ಕೂಡ ನಿಭಾಯಿಸಬಲ್ಲೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ 30 ಸೆಂ.ಮೀ

ಇರುವುದು 15 ಸೆಂ.ಮೀ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದಾಗ ಭಯಪಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. 25 ಸೆಂ.ಮೀ ಆಗಬಹುದು ಅಷ್ಟೆ. ಅದೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ. ಏರುಪೇರಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಾ: ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಆಗಿದೆ, ಅದರಿಂದ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ರೈತರ ಅನುಭವ.

ಶೇ: ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬರುವುದು ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ. ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮುಂಗಾರಿನ ಮುಂಚಿನ ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರಿನ ನಂತರದ ಮಳೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯೆ. ಈ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದ ಸಾಗರ, ತಾಪಮಾನ, ನೆಲ ಮುಂತಾದ ಬೃಹತ್ತಾದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇತರ ಸಣ್ಣ ಮಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಮಾಡಿ ಬರಡುಗಾಡುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದೇ ವಿನಃ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಳೀಯ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿರುವ ಸಣ್ಣ ಮಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯ ನಾಶದಿಂದ ಪರಿಣಾಮ ಉಂಟಾಗಬಹುದು.

ಸಾ: ಆದರೆ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅರಣ್ಯನಾಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮ ಆಗುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲವೇ?

ಶೇ: ನಿಜ. ಅಮೆಜಾನ್‌ನಂಥ ಅಗಾಧ ಕಾಡು, ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತ ಇವೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಬಹುದು. ಪರಿಣಾಮ ಆಗಲು ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆ ಬೇಕು.

ಸಾ: ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರ ಮುಂದಿನ ದಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ನೀವೇನು ಹೇಳುವಿರಿ?

ಶೇ: ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಶತಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಇವು ಸುಭದ್ರವಾದ ತತ್ವಗಳ ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾದರಿಗಳು. ಹೊಸ ತಂತ್ರೋಪಾಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ, ಈ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು, ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವತ್ತಿನ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾವು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತದಲ್ಲಿ ಕಿರು ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆಹಾರ

ಮತ್ತು ಮೇವಿಗೆ ಅವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಇದೆ. ಇವು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಳೆ ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳಂತೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಕಡಿಮೆ ನೀರನ್ನು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮಳೆಯ ಏರುಪೇರನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡು ಇತರ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾವಿಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ. ಸಧ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ, ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಧಾನ್ಯಗಳ ಪಾತ್ರ ಏನಿತ್ತು ಎಂದು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯವೂ ಇರುವಂಥ ಬೇರೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅದರ ಬದಲಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೌಲ್ಯ ಇರುವ ಬೇರೆ ಬೆಳೆ ಇದ್ದರೆ ಹಿಂದು ಮುಂದು ನೋಡದೆ ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಬಳಕೆಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಿರುಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಹೊಲಗಳ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಜಾತಿಯ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ದಟ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು.

ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ, ಮೇಲ್ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಡುವುದು ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿನಡಿಯ ತೇವಾಂಶ ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನಡಿಯ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವಂತಹ ಮರ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬಹುಕಾಯಕದ ಅಗತ್ಯ

ಎರಡನೆಯದ್ದು ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದು. ಹೊಲಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಹೇಗೋ ಹಾಗೆ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವೃತ್ತಿಗಳೂ ಮುಖ್ಯ. ಹಿಂದೆ ಇದಿತ್ತು. ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರು ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳು/ಉದ್ಯಮಗಳು ಇರುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಭೂಮಿ ಆಧಾರಿತ ವೃತ್ತಿ ಕೇವಲ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದು ಮಾತ್ರ ಆಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕುರಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಮರ ಬೆಳೆಸುವುದು, ಇತರ ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಏನೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲರೂ ರೈತರಾಗಿ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದನ್ನು

ಮಾಡಿದಾಗ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಅಥವಾ ಮಳೆಯಿಂದ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಿದರೂ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಒಟ್ಟಾರೆಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಹುಕಾಯಕದ ಆಚರಣೆಗೆ ಇಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೆರೆಯ ಕರಾಮತ್ತು

ಮೂರನೆಯದ್ದು ಸಮುದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸಮುದಾಯ ಆಸ್ತಿ ಎನ್ನುವುದು ಇದೆ. ಇದು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಕೆರೆಗಳು. ಬರದ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಪಡೆಯುವ ಜಾಗವೆಂದರೆ ಕೆರೆಗಳು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಕೆರೆ ಅಂಗಳ ಕನಿಷ್ಠ 100 ಎಕರೆಯಂತೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಕೆರೆ ಅಂಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹರಿದು ಬರುವ ನೀರು ಸಮುದಾಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ. ಅದು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆಯಾದಾಗ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 2 ಸೆಂ.ಮೀ ಮಳೆ ಬಿದ್ದರೆ ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ನೀರು 20 ಸೆಂ. ಮೀ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 20 ಸೆಂ.ಮೀ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಸತತವಾಗಿ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಾ ಕೆರೆ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಶೇಖರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆರೆಯಂತಹ ಸಮುದಾಯದ ಆಸ್ತಿ ಬರಗಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೀವನಾಧಾರವಾಗಬಲ್ಲದು. ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಾಗ ಇದು ಸಾಧ್ಯ. ಇದು ರೈತರ ಬೇಸಾಯದ ಭಾಗವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಹಾಗೆಯೇ ಗುಡ್ಡಗಳು ಕೂಡ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗುಡ್ಡಗಳು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಇರುತ್ತದೆ. ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೂಡ. ಈ ಗುಡ್ಡ ಕೂಡ ಸಮುದಾಯದ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನೂ ಕೆರೆಯಂತೆಯೇ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಗೋಮಾಳಗಳಂತಹ ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಗಳು. 1960ರ ಮುಂಚೆ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದ ಸುಮಾರು 12% ಭೂಮಿ ಸಮುದಾಯದ ಭೂಮಿಯಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಇದರ ಪ್ರಮಾಣ

ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ತಿ ನಶಿಸಿಲ್ಲ. ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ನಮಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು. ನಾವು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಈಗಿರುವುದರ ಮೂರು ಪಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾಶೀಲವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲ ರೈತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿವೆ. ಇತರರಿಗೆ ಮಾದರಿಯಾಗುವಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ. ಅದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಹರಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂಥವರು ಅನುವುಗಾರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ, ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಗಾಧವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸ ಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಸಮುದಾಯದ ಜೊತೆ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕ ಏರ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅದು ಬಹಳ ಬೇಗ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ನಾವು ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಸಂಶೋಧನೆ

ಇನ್ನು, ಈಗಿನ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಧೋರಣೆ ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆ ಪೂರ್ಣ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿ ಕುರಿತು ಹೆಚ್ಚು ಹೊಸದಾದ ಆಲೋಚನೆ ಬರಬೇಕು. ನೀರಾವರಿ ಬೇಸಾಯವನ್ನೇ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿಯ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಅನಿಶ್ಚಿತತೆ. ಅನಿಶ್ಚಿತತೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಕೃಷಿ(ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ) ಮಾಡಬಹುದು ಅನ್ನುವುದು ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಬೇಕು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನಿ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಇಳುವರಿಯ ಏರುಪೇರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಯೋಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಚಿಂತೆ. ಶೇಂಗಾ ಇಳುವರಿ ಎಕರೆಗೆ 4 ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅದರ ಖರ್ಚನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಇಳುವರಿ ಸರಾಸರಿ 5 ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. 25 ಕೆಜಿಯಿಂದ 700 ಕೆಜಿ ವರೆಗೆ ಇಳುವರಿಯ ತೂಗುಯ್ಯಾಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ■

ಬರವೇನು ಬಣಿಸಲಿ?

ಸಾ ಮಾನ್ಯ ಎಲ್ಲರೂ ಮಳೆ ಬರದಿದ್ದಾಗ, ಬೆಳೆ ಒಣಗಿದಾಗ ಬರ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಎರಡು ಥರದ ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಒಣ ಬರ. ಇನ್ನೊಂದು ಹಸಿ ಬರ. ಒಣ ಬರ ಅಂದರೆ ಮಳೆ ಆಗದಿರುವುದು, ಬಿತ್ತನೆ ಆಗದಿರುವುದು, ಬೆಳೆ ಒಣಗುವುದು. ಹಸಿ ಬರ ಅಂದರೆ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಮಳೆ ಆಗಿ ಬೆಳೆಗಳು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು, ಕೊಳೆತು ಹೋಗುವುದು.

ರೈತನಿಗೆ ಒಣ ಬರದಂತೆಯೇ ಹಸಿ ಬರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಕೂಡ. ರೈತ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ 3-4 ದಿನ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ನಂತರ ಗ್ಯಾಪ್ ಬೇಕು. ವಾರಗಟ್ಟಲೆ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮಳೆ ಆದಾಗ ಬಿತ್ತನೆ, ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಯಾವುದೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಮಳೆ ಆದಾಗ ಬರೀ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ನಾವು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನೇಗಲ ಹೊಡೆದು ಮಣ್ಣಾಗ ಮುಚ್ಚಿ ಬೇರೆ ಬೆಳೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಒಂದು ವರ್ಷ ನಾನು ಮೂರು ತಾಳಿನ ಕೂರಿಗೆಯಿಂದ ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತಿದ್ದೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದಿತ್ತು. ಉತ್ತರಿ ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಶೇಂಗಾ ಹರಿದವು. ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಂಗಾ ಹರಿಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಮಂಡಿ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಹರಿಯಬೇಕು. ಶೇಂಗಾ ಹರಿದು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಪೂರ ಉತ್ತರಿ, ಹಸ್ತ ಮಳೆಗಳು ಜಡಿ ಹಿಡಿದವು. ಪ್ರತಿ ದಿನವೂ ಮಳೆ. ಶೇಂಗಾ ಪೂರಾ ಕೊಳೆತು ಲುಕ್ಕಾನಾಯ್ತು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ, ಅಡ್ಡಾಡಿ ನೆಲ ಕಲ್ಲಾದಂತೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಹುಲ್ಲು ಮಾತ್ರ ಅಷ್ಟೆತ್ತರ ಬೆಳೆದು ಬಿಡು. ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಹುಲ್ಲು ತೆಗೆಸಿದರೂ ಪೂರಾ ತೆಗೆಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಎಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಂದರೆ, ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ನೆಲೆ ಗಟ್ಟಿ, ಒಳಗೆ ಹಸಿ ಐತಿ, ಬಿರುಕು ಐತಿ!

ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಈ ಥರ ಆದಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಇದೇ ಥರ ಮುಂದೆ ಇನ್ನೂ ಒಮ್ಮೆ ಆಗಿತ್ತು.

ಈ ವರ್ಷ ಒಣ ಬರ. ಈ ವರ್ಷದಷ್ಟು ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ತಡವಾದರೂ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗದಿರುವ ದಿನಗಳನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಜುಲೈ ಒಂದನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ನಾವು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ವರ್ಷ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಲ ತುಂತುರು ಮಳೆಯಾಯ್ತು. ಅದೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿ ಗಂಡು ಮಣ್ಣು ತೊಯ್ಯಿದ್ದರೆ ಸಾಕು, ನಾವು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟು ತೊಯ್ಯುವಷ್ಟು ಕೂಡ ಮಳೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಏನಿದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಹಿಂಗಾರಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾತ್ರ.

ಈ ವರ್ಷದಷ್ಟು

ಮುಂಗಾರು ಮಳೆ

ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ನಾನು

ಕಳೆದ ಐವತ್ತು

ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ

ಕಂಡಿಲ್ಲ.

ಡಿ ಡಿ ಭರಮಗೌಡ

ಬರ ನಿರೋಧಕ ಬೇಸಾಯ

ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರಾದ ನಾವು ಹೀಗೆ ಒಣ ಬರ, ಹಸಿ ಬರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಅನುಭವವೂ ಒಂದೊಂದು ಪಾಠ. ಪ್ರತಿ ಪಾಠವೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುತ್ತವೆ. ನಾವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಇಂತಹ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಬೀಜ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವುದು

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬರ ನಿರೋಧಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಂದರೆ, ಬೀಜ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಹಸಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಬೇಕು, ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು. ಹಿಂದಿನ ದಿನ ರಾತ್ರಿ ಬೀಜವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೆನೆಹಾಕಿ, ಮುಂಜಾವಿಗೆ ತೆಗೆದು ಒಣಗಿಸಬೇಕು. ಹಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕಟ್ ಅನ್ನಬೇಕು ಅಲ್ಲಿವರೆಗೆ

ಒಣಗಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು ನಾನು ನೆರಳಲ್ಲಿ ಒಣಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹಾಕಿ ಒಣಗಿಸಿದರೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಂತರ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ತೇವಾಂಶದಲ್ಲೂ ಮೊಳಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಬೀಜಗಳಿಗೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಧಾನ್ಯದ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಹತ್ತಿಗೆ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಾಳಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಸಿ ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸುವುದು

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟೊಮ್ಯಾಟೊ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬದನೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಗಿ ಮಾಡಿ ಕಿತ್ತು ನಾಟ ಮಾಡುವುದು ಪದ್ಧತಿ. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ನಮ್ಮ ಹಣದ ಬೆಳೆ. ಸಸಿ ನಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಎರಡೂವರೆ-ಮೂರು ಫೂಟು ಕತ್ತರಿ ಸಾಲು ಬಿಟ್ಟು ಗುದ್ದಲಿಯಿಂದ ಗದ್ದು ತೆಗೆದು ನೀರು ಹಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮದು ಎರಿ ಜಮೀನು. ಬೋರು, ಬಾವಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆರಿ(ಕೃಷಿಹೊಂಡ) ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ನೀರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಸಂಜೆಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಊರಾಗಿಂದ ಚಕ್ಕಡಿಗೇ ಡ್ರಮ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ತಂದು ಹಾಕಬೇಕು. ಇಷ್ಟಾದರೂ 60-70% ಸಸಿಗಳು ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಸಿ ಮಡಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಬೀಜ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ, ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಮಡಿ ತುಂಬಾ ಸಸಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಬೀಜದ ಪ್ರಮಾಣ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಕೆಜಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಲು ಕೆಜಿ ಹಾಕಿದೆ. ಅಗದಿ ವಿರಳವಾಗಿ ಹಾಕಿದೆ. ಅವರು ನೀರು ಹಾಯಿಸಿದರೆ ನಾನು ಅಗದಿ ಬೀಜ ತೊಯ್ಯುವಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಟ್ಟೆ. ಅಗದಿ ಕಟಗಿ ಹೊದಿಕೆ ಹಾಕಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರು ಕೊಟ್ಟೊತಾ ಹೋದೆ. ಬೇರೆಯವರದ್ದು ಬಹಳ ಸಸಿ ಕಾಣ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮದು ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ನಿಮ್ಮದು ಬೀಜ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೊದಲನೆ ವಾರ ದಿನಕ್ಕೊಂದುಸಲ ಸಂಜೆಮುಂದ ನೀರು ಕೊಟ್ಟೆ (ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿದರೆ ಆವಿಯಾಗಿ ಕೊರತೆಯಾಗುತ್ತೆ). ಸಂಜೆ ಹಾಕಿದ ನೀರು ಬೆಳಿಗಿನ ತನಕ ತಂಪು ಇದ್ದು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೆ ಎರಡನೆ ವಾರ ಎರಡು ದಿವಸಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಗಿಡ ತೊಯ್ಯುವಷ್ಟೇ ನೀರು ಕೊಟ್ಟೆ. ನೀರು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಗಿಡದ ಗುಂಟ ಬೇರಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಮತ್ತೆ ಮೂರನೆ ವಾರಕ್ಕೆ, ನಾಲ್ಕನೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಂತೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆಯಷ್ಟೆ ನೀರು.

ಆರನೇ ವಾರದ ವೇಳೆಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಸಸಿ ಎತ್ತರ ಬಂದವು. ನನ್ನ ಸಸಿಗಳು 5 ಇಂಚು ಎತ್ತರ ಬಂದಿದ್ದರೆ ರಗಡು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸಸಿಗಳು ಬಿರುಸಾಗಿದ್ದವು. ಕಿತ್ತಾಗ ಪಚ್ ಎಂದು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಿತ್ತು ಬಡ್ಡೆ ಹಿಚುಕಿದರೆ ಕಟಗಿ ಇದ್ದಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದವು. ಸಸಿ ಇಷ್ಟಿದ್ದರೆ ಬೇರು ಮಾತ್ರ ಆಳವಾಗಿ ಹೋಗಿ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದವು.

ಸಸಿಯನ್ನು ಮಡಿಯಿಂದ ತೆಗೆದು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚುವಾಗ ಹೊಲ ಹಸಿ ಇರಬೇಕು. ಅಗಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಸಸಿ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮದು ಅಗಿಗಿಂತಲೂ ಹೊಲದಲ್ಲೇ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಿತ್ತು. ಸಸಿ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ ಮೇಲೆ ನೀರು ಹಾಕುವುದೂ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಎರಡು ಮೂರು ಸಸಿ ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೊಂದೇ ಸಸಿ ಹಾಕಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಸಸಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂತು. ನೀರು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಗಳ ಬೇರು ಬಹಳ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುತ್ತೆ. ಗಿಡ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಗ್ಗಿ, ಎದ್ದು ಬಳ್ಳಿಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮದು ಕುಳ್ಳಗಿನ ಗಿಡ. ಸದೃಢ ಬೇರು. ಹೀಗಾಗಿ ಗಿಡ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬಗ್ಗದೆ ನೆಟ್ಟಗೆ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪಾಠಗಳಾದವು. ಒಮ್ಮೆಯಂತೂ ಬಹಳ ದಿನ ಮಳೆ ಹೋಗಿ ಗಿಡ ಇನ್ನೇನು ಸತ್ತೇಹೋಯಿತು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಒಂದು ಮಳೆ ಆದ ಕೂಡಲೆ ನೋಡಿದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದವು. ಒಂದೂ ಗಿಡ ಸಾಯಲಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವೋ ಆಶ್ಚರ್ಯ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಬೆಳೆಸಿದ ಸಸಿಗಳು ಜಡಿ ಮಳೆಯಾದರೂ ತಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ನನಗೆ ನಂತರದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ನೀರು ನಿಲ್ಲದಂತೆ ಬಿಸಿದು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಗಿಡಗಳು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಬೆಳೆದ ಮೆಣಸಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಾಧೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಸಿಲಲ್ಲೂ, ಮಳೆಯಲ್ಲೂ ತಾಳಿಕೊಂಡು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ಮುಂದೆ ನಾನು ಟೊಮ್ಯಾಟೊ, ಬದನೆ ಗಿಡಗಳಿಗೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದೆ.

ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಿರುವುದೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಸಸಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಹೊಲದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮಡಿಯಲ್ಲೇ ಗಿಡವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ತೆಂಗು, ಮಾವು ಯಾವುದೇ ಗಿಡ ಆದರೂ ಸರಿ. ಖಾನಾಪುರದಂಥ ಅತಿ

ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಂದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ನೀರು ಕೊಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದು ಇವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಿಯೇ ಹಾಕಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಗಿಡಗಳು ಬಹಳ ಸಾಯುತ್ತವೆ.

ಹಸಿರಲೆ ಖಡ್ಡಾಯ

ಮಣ್ಣು ತೇವಾಂಶ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಹೆಸರು, ಹುರುಳಿ, ಹವೀಜ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಮಳೆ ಆದ ತಕ್ಷಣ ಅವು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಗೇ ಹರಗಿ ಭೂಮಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಭೂಮಿ ನಮಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವಷ್ಟು ಮಳೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾನು ಖಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಕಳೆದ ಸಲ ನನಗೆ ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಬೀಜ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆದುಬಿಟ್ಟಿತು. ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಆ ಹುಲ್ಲನ್ನೇ ನೇಗಲ ಹೊಡೆದು 4 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹಿಂಗಾರಿ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿದೆ. ಉತ್ತರ, ಹಸ್ತ ಮಳೆಗಳು ನಮಗೆ ಬಾಷೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಳೆಗಳು. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಸಲ ಈ ಮಳೆಗಳು ನಮಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಜೋಳ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಕೆಲವರು ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಏನೂ ಹಾಕದೆ ಹೊಲ ಹರಗಿ ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹೆಸರು ಹಾಕಿ ತಕ್ಕೊಂಡು ಉಳಿಕೆಯನ್ನ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹಿಂಗಾರಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಉಳಿದವರು ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಶೇಂಗಾ ತಕ್ಕೊಂಡು ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಜೋಳ ಹಾಕಿದ್ದರು. ನಾನು ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಭೂಮಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಹಿಂಗಾರಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ.

ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನನಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಬಂತು. 12 ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಜೋಳ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ಹ್ಯಾಂಗ ಬಂತು ಇಷ್ಟು ಜೋಳ ಅಂತ. ಇದು ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರದ ಪ್ರಭಾವ. ಅದೂ ನಾನು ಸೇರಿಸಿದ್ದು ಹುಲ್ಲಿನ ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರ!

ಈ ವರ್ಷದ ಬೆಳೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ

ಈ ವರ್ಷ ನಮಗೆ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋದವು. ಪುನರ್ವಸು, ಪುಷ್ಯ ನಾವು ಹತ್ತಿ ಹಾಕುವ ಸಮಯ. ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ಮಳೆ ಆಯಿತೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ಹತ್ತಿ ಕಾಳು

ಊರುತ್ತಾರೆ. ಮೂರು ಹಲ್ಲಿನ ಎಳಗುಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಎಳೆದು ನೇರ ಸಾಲು, ಅಡ್ಡ ಸಾಲು ಮಾಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಜುಲೈ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ(ಹೈಬ್ರಿಡ್) ಹಾಕಿದರೆ 15-20 ಕಾಯಾಗುತ್ತೆ. ಈಗ ಹಾಕಿದರೆ 4-5 ಕಾಯಿ ಆಗಬಹುದು.

ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಜೋಳದ ಬಿತ್ತನೆ ಹೋದರೂ ನಮಗೆ ಹಿಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಹಿಂಗಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಹಿಂಗಾರಿ ಬೆಳೆ ಹಾಕಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ, ಗೋವಿನ ಜೋಳದ ಬೆನ್ನು ಬಿದ್ದ ಕೆಲ ರೈತರು ಮಾತ್ರ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಗಾರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹೆಸರು, ಗೆಜ್ಜೆ ಶೇಂಗಾ, ಅದರ ನಂತರ ಬಳ್ಳಿ ಶೇಂಗಾ, ಅದು ಆದ ತಕ್ಷಣ ಈರುಳ್ಳಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಸಪ್ಪೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೆಣಸಿನ ಗಿಡದ ಜೊತೆ ಹತ್ತಿ(ಜಯಧರ್) ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಆರಿದ್ರ ಮಳೆ ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ. ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹೂ ಶುರುವಾಗುತ್ತೆ. ಆರಿದ್ರ ಮಳೆ ಹೋಗುವವರೆಗೆ ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತಬಹುದು. ಮುಂದೆ ಉತ್ತರ, ಹಸ್ತ ಮಳೆ ಹೋದರೆ ಕಾಯಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಸಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಶೇಂಗಾ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಹಣದ ಬೆಳೆ ಅದು. ಅದರಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಹೊಟ್ಟಿನ ಮೇವು ದನಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಶೇಂಗಾ ಹಾಕಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಫಲವತ್ತತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಿ ಶೇಂಗಾ ಅಂತೂ ಚನ್ನಾಗಿ ಹರಡಿ ಬೇರು ಬಿಟ್ಟು ಯತೇಚ್ಚ ಎಲೆ ಉದುರುತ್ತೆ. ಈ ಸಲ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ಸಲಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಬಿಜಕ್ಕೂ ಸಮಸ್ಯೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಕರು ಹಾಕಿದ್ದರೆ ಹುಡುಕಿ ತರಬೇಕು. ಕೆಲವರು ಬೀಜಕ್ಕಾದರೂ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ಶೇಂಗಾ ಇಲ್ಲದೆ ಮುಂದಲ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ರೈತರು ಶೇಂಗಾ ಹೊಟ್ಟು ಹೋಯಿತಲ್ಲ, ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಗೋಧಿ ಜಾಸ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಜೊತೆ ತೊಗರಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ಧರ ರೈತರು ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ನಿಭಾಯಿಸ್ತಾರೆ.

ನಾವು ಈಗಲೂ ಮೆಣಸಿನ ಗಿಡವನ್ನು ಮಳೆ ತಡವಾದರೂ ಹಾಕೋಬಹುದು. ಮೇ ಕೊನೆಗೆ ಸಸಿ ಮಡಿಗಿ ಬೀಜ ಹಾಕಬೇಕು. ಜುಲೈ ಎರಡನೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ತಿಂಗಳ ಸಸಿ ಆಗಬೇಕು. ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಸಿಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟು ಮಾಡಿ ಮಳೆ ಬಿದ್ದ ತಕ್ಷಣ ಹೊಲಕ್ಕೆ

ಹಚ್ಚಬಹುದು. ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಸಿ ತಂದು ಹಾಕಿದರೆ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಸ್ವಂತ ಸಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ತೊಗರಿ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ, ಹತ್ತಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಸಿ ಮಡಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಮಳೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ನಾಟಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈಗ ಬಹಳ ರೈತರು ಈ ಧರ ಅಗಿ ಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬದುಕಬೇಕು ಅಂದರೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಹತ್ತಿ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ ತಡವಾದ ಮುಂಗಾರಿಗೂ ಹಾಕಬಹುದು. ಸ್ವಲ್ಪ ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯವರಿಗೆ ಕಷ್ಟ. ಅವರು ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಅಗಿ ಮಾಡಿ ಹಾಕಬೇಕು.

ಸಜ್ಜೆ, ನವಣೆ, ಬರಗ, ಆರ್ಕ, ಮುಳ್ಳು ಸಜ್ಜೆ, ಅವರೆ, ಹರಳು ಎಲ್ಲ ತಡವಾಗಿಯೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಜಮೀನು ಖಾಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಾಕೋಬಹುದು. ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. 50 ರೂಪಾಯಿ ಕೆಜಿ ನವಣೆ ಅಕ್ಕಿಗೆ ಇದೆ. ಉಸುಕು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣಿಗೆ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದ ಬೆಳೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಗರಿ ಅವರೆ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು 10 ಸಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಲು ಔಡಲ ಊರಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುತ್ತದೆ. ಔಡಲಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಕೀಟಗಳನ್ನ ತಡೆಯುತ್ತೆ. ಈ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಫಲವತ್ತತೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಎನಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ನವಣೆ, ಸಜ್ಜೆ ಎರಡು ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ ಸಾಕು.

ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಬಹಳ ಇದೆ. ಯಾರು ಬರೀ ಹಣದ ಬೆಳೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಯಾರು ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಆಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಬರಗಾಲವೇ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಊಟಕ್ಕಂತೂ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜೋಳ, ಗೋಧಿ, ಸಜ್ಜೆ, ಕಡಲಿ ಇವು ಮುಖ್ಯವಾದಂಥ ಹೊಟ್ಟು ಮೇವು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಬೆಳೆಗಳು. ಭೂಮಿ ಫಲವತ್ತು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಬೆಳೆಗಳು. ಕಡಲೆ, ತೊಗರಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಸಲ ನಮಗೆ ಬೇಳೆ ಕಾಳುಗಳು ಇಲ್ಲ, ಹೆಸರು, ಅಲಸಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಶೇಂಗಾ ಇಲ್ಲ, ಎಳ್ಳಿಲ್ಲ, ಗುರಳ್ಳಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ಮುಂಗಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು. ಅವೆಲ್ಲ ಹೋದವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇವಿಗೆ ಕೊರತೆ ಐತಿ. ಈ ಸದ್ಯ ಈ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೇವು ಐತಿ.

ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ

ಕಳೆದ 40 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮುಂಗಾರು ತಡವಾಗುವುದು ಜಾಸ್ತಿ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ.

1985ರವರೆಗೂ ನಾನು ಕಂಡಂತೆ ಮಳೆ ಬರೋಬ್ಬರಿನೇ ಇತ್ತು. ರೋಹಿಣಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಮೃಗಷಿರ ಆಯ್ದು ಅಂದರೆ ಮುಂಗಾರು ಚಾಲು ಆಗಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಕೆಲ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೋಹಿಣಿ, ಮೃಗಷಿರ ಮಳೆಗಳು ಒಟ್ಟು ಆಗುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಆರಿದ್ರ ಮಳೆಯೂ ಹೋಯಿತು. ಏಪ್ರಿಲ್, ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಭರಣಿ, ಕೃತ್ತಿಕಾ ದೊಡ್ಡ ಮಳೆ ಆದರೂ ನಮಗೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಅಡ್ಡ ಮಳೆ ಅಂತೀವಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮೊದಲಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲ.

ಆಗ ಮೇ ಕೊನೆಯಿಂದ ಜೂನ್ ತನಕ ಜವಾರಿ ಹೆಸರು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುಂಗಾರಿ ಜೋಳ ಬಹಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ನಮ್ಮ ಜವಾರಿ ಜೋಳ ಮುತ್ತಿನ ಚಂಡಿನಂತೆ ತೆನೆ ಇರದು. ಮಳೆ ತಡವಾದ ಹಾಗೆ ಈ ಹೆಸರು, ಜೋಳ ಎಲ್ಲಾ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟವು. ಮಳೆಗಳು ತಡ ಆದರೆ ಜೋಳ ಬಿತ್ತನೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. 'ರೋಹಿಣಿ ಮಳೆಗೆ ಓಣಿಯೆಲ್ಲ ಜೋಳ' ಅನ್ನೋದು ಸುಮ್ಮನೆ ಗಾದೆ ಅಲ್ಲ. ರೋಹಿಣಿ ಮಳೆ ಜೋಳ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸರಿ ಸಮಯ. ಜೂನ್ ಮೊದಲ ವಾರದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಆಗಿಬಿಡಬೇಕು.

ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂದಾಗ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳಕ್ಕೂ ತಡೆಯಲು ಆಗದೆ ಅದೂ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಈಗ ಮುಂಗಾರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ.

ಮಳೆಯಂತೇ ಬೇಸಾಯ

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆಯೋ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಾವು 18-20 ಇಂಚಿನ ತಾಳಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವುದು, ಬೀಜದ ಪ್ರಮಾಣ ಎಲ್ಲ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಸರನ್ನ ಮೂರು ತಾಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ಎರಡು ತಾಳಿಗೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮೂರು ತಾಳಿಗಿಂತ ಎರಡು ತಾಳಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟು ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತೆ. ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಒತ್ತಾಸೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ನಷ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೀಜದ ಪ್ರಮಾಣ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಗಿಡಗಳ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಈರುಳ್ಳಿ, ಮೆಣಸಿನ ಗಿಡ, ಬಳ್ಳಿ ಶೇಂಗಾ, ತೊಗರಿ ಇಂಥ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಗಟ್ಟಲೆ ಮಳೆ ಆಗದೆ, ಬೆಳೆ ಒಣಗಿ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚಿ ಸುಡುವಂತೆ

ಆಗಿದೆ, ದನಕ್ಕೆ ಮೇವು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹರಗಿದರೆ ಹಾರಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಇದ್ದಾವೆ, ಬೀಜ ಕೂಡ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತಹ ಹೊತ್ತಿನಾಗೆ ನಾವು ಒಂದು-ಎರಡು ಸಲ ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ ನೀರಿನ ಸ್ತ್ರೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಸ್ತ್ರೇ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ 15 ದಿನದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಆದರೂ ಸಹಿತ ಬೆಳೆ ಉಳಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ.

ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕುವುದು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬರ ನಿರೋಧಕ ಮಾಡುವುದು, ಹಸಿರಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾಡುವುದು, ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ, ಬೆಳೆಗಳ ಸಾಲಿನ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಬೀಜಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಈ ಮುಂತಾದ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ನಾವು ಬರ ತಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಮೇವಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವವರು ರೈತರೆ ಅಲ್ಲ

ನಾನು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ನಮಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಮೇವಿಗೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊರತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ

ಎಂಥದ್ದು ತರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಾರೆ? ದಪ್ಪ ಕಡ್ಡಿ ಗೋಧಿ ಹುಲ್ಲು. ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಒಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲ ಅದು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಕಡೆ ಉದ್ದ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುತ್ತೆ. ಅದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ತಂದು ಹೊರೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೂ ಮೇವು ಅಂತಾರೆ. ದನ ತಿನ್ನದೆಲ್ಲಾ ಮೇವು ಅಂತ ಅವರ ಲೆಕ್ಕದಾಗೆ. ಭತ್ತದ ಹುಲ್ಲಂತೂ ಹಾರ್ವೆಸ್ಟರ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಿಗುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಅದು ಹುಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪುಡಿಪುಡಿ ಮಾಡಿ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲೇ ಒಗೆದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಮೇವು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಪಂಜಾಬಿನಿಂದ ಗೋಧಿ ಹುಲ್ಲು ತರಿಸುತ್ತಾರೆ!

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟು, ಮೇವು ಎಲ್ಲ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಪದ್ಧತಿ. ಹಿಂದೆಯೆಲ್ಲಾ 'ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇರಲಿ' ಎಂದು ಎರಡೆರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗತಕ್ಕಷ್ಟು ಜೋಳ, ಗೋಧಿ, ಕಡಲೆ ಹೊಟ್ಟು ಮೇವು ಎತ್ತಿಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆ ಪದ್ಧತಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರು ಮೇವಿಗೆ

ಅಂದ ಕೂಡಲೆ ಮೇವಿಲ್ಲ, ನೀರಿಲ್ಲ, ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಬದಲು ನೀರನ್ನು ಹ್ಯಾಂಗ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಮೇವು ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟಕಾಲಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಶೇಖರಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನುವುದರ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇರಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಬರ ಬರಬಾರದು ಅಂತಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಹೋದರೂ ಮುಂದಲ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಹೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಆಗ ನಾವು ಬರವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೆ?

ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಬಹಳ ತಡವಾಗಿದೆ. ಪರ್ಯಾಯ ಬೆಳೆ ಏನು ಹಾಕಬೇಕು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಏನೂ ಸಲಹೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಏನು ಬೆಳೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೋ ಅದನ್ನೇ ಹೊರಳಿ, ಹೊರಳಿ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 'ಹಲಸಂದಿ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ, ಸೋಯಾಬಿನ್

ಹಾಕೊಳ್ಳಿ' ಅಂತಾರೆ. ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಏನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಂದ ಏನೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಏನು ಹಾಕಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿ ಏನೈತಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೈತಿ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಮಂತ್ರ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಆಯಾಯ ಪ್ರದೇಶದ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣ ಏನೈತಿ, ಯಾವ, ಯಾವ ಬೆಳೆ ಯಾವಾಗ ಹಾಕಾರ ಅನ್ನೋದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆ ಹೊರತಾಗಿ ಇಡೀ

ಅಗೆಯಲಿ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟು ಮಾಡಿದ ಮೆಣಸಿನ ಸಸಿ ಹೊಲದಲ್ಲೂ ಸದೃಢವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ

ಸರ್ಕಾರ ಮೇವು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಬರ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಮೇವಿಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ಮೇವು ಪೂರೈಸಬೇಕು ಎಂದು ಸುದ್ದಿ ಮಾಡಿತು. ರೈತರೂ ಕೂಡ ಮೇವಿಲ್ಲ ಅನ್ನಹತ್ತಿದರು. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ 'ಈ ವರ್ಷ ಬರ ಬಿದ್ದಿದೆ, ಮೇವಿಲ್ಲ' ಅನ್ನುವವರು ರೈತರೇ ಅಲ್ಲ, ಬೆಳೆಗಾರರೇ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಮೇವಿನ ಬೆಳೆ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ ಹಾಕ್ತೀನಿ, ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಹಾಕ್ತೀನಿ ಅನ್ನುವವನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಮೇವಿನ ಕೊರತೆಯೇ. ಸರ್ಕಾರ ಮೇವು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವುದೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ನಾಟಕ. ಮಧ್ಯದವರಿಗೆ ದುಡ್ಡು ದೋಚಲು ಸುಲಭದ ದಾರಿ.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಮೇವು ತರಿಸಿದರೂ

ಬರ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನವರಿಗೆ ಹ್ಯಾಂಗ ರೊಕ್ಕ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನದು ಗೊತ್ತೇ ಹೊರತು ಹ್ಯಾಂಗ ಬರ ಎದುರಿಸಬೇಕು ಅಂಬದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಳೆ ಹೋದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆ ನೋಡ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಸಾಲ ಮನ್ನ ಮಾಡರಿ. ನಮಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಿರಿ, ಇನ್ಸುರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಿರಿ ಅಂತಾರೆ. ಬೆಳೆನೇ ಬಿತ್ತಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಇನ್ಸುರೆನ್ಸ್! ಕುಡಿಯೋ ನೀರಿಲ್ಲ, ಬೋರು ಕೊರಸ್ತೀವಿ ಅಂತಾರೆ. ಇರೋ ಬೋರೆಲ್ಲ ಬತ್ತಿವೆ. ಇನ್ನೆಷ್ಟು ಬೋರು ಕೊರೀತೀರಿ?

ಮಳೆಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಇವತ್ತು ಮಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ

ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಒಂದೇ ಪಾಠ ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಉಪಯೋಗ?

ಹವಾಮಾನ ವರದಿ ಇವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದದ್ದೆಲ್ಲ ಸುಳ್ಳಾಯ್ತು. ಮೊದಲು ಈ ವರ್ಷ ಮುಂಗಾರು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲ ಆಗ್ತೀತಿ ಅಂದರು. ಮುಂಗಾರೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹ್ಯಾಂಗ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗ್ತಾ ಹೋಯ್ತೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಇವರೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರು. ಹವಾಮಾನ ಇಲಾಖೆಯವರ ಮುನ್ಸೂಚನೆಯಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಆದರೂ ಸಹಿತ ಬರುವಂಥ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಕೆಳೆಗಳನ್ನು

ನೋಡಿ ಇವರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಹೋಗಿ ನೆಲ ಒಣಕೊಂಡ ಹೋದಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಳೆಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅಂಥ ತಳಿಗಳನ್ನು ಇವರು ಯಾಕೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಮಳೆ ಹೋದರೂ ಹುಟ್ಟಿ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದನೆ ಬೆಳಿತಕ್ಕಂಥ ತಳಿಗಳನ್ನು, ಒಣಮಣ್ಣಲ್ಲೇ ಬಿತ್ತಿದರೂ ಹುಟ್ಟಬೇಕು ಅಂಥ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಇವರು ತಯಾರು ಮಾಡಲಿ.

ಇವರ ಸಂಶೋಧನೆ ಎಲ್ಲ ಬರೀ ನೀರಾವರಿ ಬೆಳೆಗಳು. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಇವರ ಕಾಳಜಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಅಷ್ಟು ಬೇಕು, ಇಷ್ಟು ಬೇಕು ಅನ್ನುವುದೆಲ್ಲಾ ಬರೀ ಮಾತಲ್ಲ. ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯ ಅಂದರೆ ಗೋಧಿ, ಅಕ್ಕಿ ಇಷ್ಟು ಅಷ್ಟೇ ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೂಡ.

ನಮಗೇಕೆ ಈ ಅವಲಂಬನೆ

ಮಳೆಗಳು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಹೋಗಬಾರದಿತ್ತು ಹೋಗಿದೆ, ಇದು ಪ್ರಥಮ. ನಮ್ಮ ಗದಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಸ್ಟ್ ಆದರೂ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಕರಿ ನೆಲ. ಎಲ್ಲೂ ಬಿತ್ತನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಈಗ ಎರಡನೆ ಬೆಳೆಗೆ/ಹಿಂಗಾರಿ ಬೆಳೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡ್ಡಿವಿ. ಆದರೆ ಹಣದ ಬೆಳೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಹಣದ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ(ಬರಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಮಾಸವಂತೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲದವರು ಸಹಿತ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲು ಹತ್ತುತ್ತಾರೆ!). ಉಸುಕು ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ, ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಇರುವ ರೈತರು ಮಾತ್ರ ಹೊಲ ಖಾಲಿ ಬಿತ್ತು, ಬರ ಬಿತ್ತು ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರು ನವಣೆ, ಸಜ್ಜೆ, ಆರ್ಕ, ಬರಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಹಾಕಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜಮೀನು ಬೇಕೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಹಾಕಬಹುದು. ಇವು ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತತೆ, ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕಳೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಬರುತ್ತವೆ. 6 ಸಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಲು ಅವರೆ, ತೊಗರಿ, 10 ಸಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಲು ಔಡಲ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಗೋವಿನ ಜೋಳ, ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಆದಾಯ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದು ಅನ್ನುವುದು

ನನಗೆ ಗ್ಯಾರೆಂಟಿ ಇದೆ.

ನಾವು ಬರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ, ಕೃಷಿ ವಿ.ವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಕೂರುವ ಪ್ರಮೇಯ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ನಂಬಿದರೆ ನಾವು ಕೆಟ್ಟವು. ಅವರು ರೈತರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹಾದಿ ತಪ್ಪಿಸುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ನಾವು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು. **ರೈತರಿಗೆ ಬರವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.** ರೈತರ ತಾಕತ್ತು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಸರ್ಕಾರ. ಅದು ಅವರ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನೇ ನಾಶ ಮಾಡಿದೆ.

ರೈತರು ಇವತ್ತು ಒಂದೆರಡು ಹಣದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಂದಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರಿಗೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಿಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಣ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡಬಹುದು ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಮಾಡ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ದೌರ್ಬಾಗ್ಯ. ಇವತ್ತು ದುಡಿಯಬೇಕು ಅನ್ನುವ ವಿಚಾರ ರೈತನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಯತ್ತಿಲ್ಲ. ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರಾಸಕ್ತಿ. ಯಾರು ಆಸಕ್ತಿ ತಗೊಂಡು ನಿಯತ್ತಿನಿಂದ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೊರತೆಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಮೇವು ಕೊಡುತ್ತೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಕೂತವರು ಮಾತ್ರ ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬೀಜ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಹಣದ ಬೆಳೆ ಮಾರಿ ತಿನ್ನುವ ಪದಾರ್ಥ ತರುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವವರಿಗೆ ಬರ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ ಪಾಲಿಸುವವರಿಗೆ ಬರಗಾಲ ಎದುರಿಸುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಅಲ್ಲ.

ಎಲ್ಲಿ ಒಂಟಿ ಬೆಳೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತ ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿಯೇ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕಾಗುವಷ್ಟು ಮೇವಿರಲಿ

ಡೋಂಗಿ ಬರ

ನಾವು ಪರಿಸರ ನಾಶದಿಂದ ಮಳೆ ಹೋಯ್ತು ಅನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಬಹಳ ಹಿಂದೆಯೂ ಬರ ಇತ್ತು ಎಂದು ಹಳೆ ತಲೆಮಾರಿನವರು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡ್ತಾರೆ. 'ಡೋಂಗಿ ಬರ ಬಂದಿತ್ತು' ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಮರಗಿಡಗಳ ನಾಶದಿಂದ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯ್ತು ಅನ್ನುವುದಂತೂ ನಿಜ. ಯಾಕೆಂದರೆ ನಾವು ಚಿಕ್ಕವರಿದ್ದಾಗ ಊರ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟು ಗಿಡಗಂಟೆ ಇತ್ತು. ಮೇ ಮುಗಿದು ಜೂನ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಮಳೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗೇ ಬಿಡದು. ಒಂದು ದಿನ ಮಳೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನೋವಂಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಮಳೆ ಇರದು. ಆದರೆ ಈಗ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿದೆ ಮಳೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಳೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟೇ ಬರುತ್ತಿದೆ ಅಂತಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುರಿತೈತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಳೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಿದೆ. 40 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಬರಗಳ ನಡುವೆಯೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬರಗಾಲ, ನೆರ ಹಾವಳಿ, ಬೆಳೆ ನಷ್ಟ, ಬೆಲೆ ಕುಸಿತ ಅಂತ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇದ್ದದ್ದೇ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತ ತಯಾರಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ರೈತರ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆಯಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಮಾಡೇಕು. ಬರ ಇದೆ, ಮೇವು ಕೊಡ್ಡಿವಿ ಅನ್ನುವ ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ವಿಚಾರ ಕೈಬಿಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗಂತೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಮೀನು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಈಗ. ಎಲ್ಲರೂ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಹರಗಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಇಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರದೇಶ ಖಾಲಿ ಇದ್ದು ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆತಿತ್ತು. ಗೋಮಾಳಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಎಂಥೆಂಥಾ ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವುಗಳ ಬದು ಗುಂಟಾ ಎಷ್ಟೊಂದು ಗಿಡಗಂಟೆ, ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯದು. ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರಿಗೆ ಅದೇ ಸಾಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನೇ ಒತ್ತುವರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜಮೀನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ದನ ಮೇಯ ಲಿಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಗುಡ್ಡಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಚ್ಛ ಮೇದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾವೆ ಈಗ ದನಗಳು! ಹೀಗಾಗಿ ಮೇವಿಗೆ ತುಂಬಾ ನಿಗಾ ವಹಿಸಬೇಕು. ■

ಬರದ ಕಥೆಗಳು

ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹತ್ತಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರಿಗೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ಮರೀಚಿಕೆ. ಮೇವು ಕೊಡಲು ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತಹಶೀಲ್ದಾರರ ಜಬರ್ದಸ್ತಿ, ಪುಸ್ತಕ ಹಾಳೆಯಲ್ಲೇ ಉಳಿದು ಹೋದ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಯ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ, ನಾಲ್ಕು ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಿಂದ ಫ್ಲೋರೈಡ್‌ಯುಕ್ತ ನೀರು ತಂದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜೀವಿಗಳಿಸುವ ಕಂತ್ರಾತುದಾರ, ಅಧಿಕಾರಿ, ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ದುಷ್ಟ ಕೂಟ. ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನೋಟ ಇದು.

ಮರೂರಲ್ಲಿ ಬೋರು ಚಪ್ಪರದಳಿಗೆ ನೀರು

ಬರಕ್ಕಾದರೂ ಬರ ಬರಬಹುದು. ಬರದ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಬರ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ನಡೆಯೋದೆ ಇಲ್ಲೂ ನಡೆದದ್ದು. ಹೆಸರು ಚಪ್ಪರದಹಳ್ಳಿ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕೂಡ್ಲಿಗಿ ತಾಲೂಕು, ಕೊಟ್ಟೂರು ಹೋಬಳಿ, ಕೆ. ಅಯ್ಯನಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗ್ರಾಮ. 1600 ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ, 400 ಮನೆಗಳು. ಶೇಂಗಾ, ಹತ್ತಿ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ, ಜೋಳ, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ತೊಗರಿ, ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಜಯಧರ್ ಹತ್ತಿ, ಬಳ್ಳಿ ಶೇಂಗಾ, ರಾಗಿ, ನವಣೆ, ಅಕ್ಕಡಿ/ಮಿಶ್ರ/ಬಾರ್ಡರ್ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು/ಕೆಂಪು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಈ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆ. ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಒಣ ಬೇಸಾಯವೇ ಹೆಚ್ಚು ರೂಢಿಗತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ/ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸಾವಯವ ರೈತರು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಜೋಡಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾ ಮಳೆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸಂಬಾಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಏರಿಳಿತ ವಿಪರೀತವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದ ಮಳೆಗಳಾದ ಕೃತ್ತಿಕದಿಂದ ಅನುರಾಧವರೆಗೂ ಮಳೆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಉದಾ, ಕೃತ್ತಿಕ ಮಳೆ ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 3-4 ಬಾರಿ ಬಿದ್ದರೆ, ರೋಹಿಣಿ 6-8 ಬಾರಿ, ಮೃಗಶಿರ, ಆರಿದ್ರ, ಪುಷ್ಯ, ಪುನರ್ವಸು ಮಳೆಗಳು 4-5 ಬಾರಿ ಬಿದ್ದಿವೆ. ಇನ್ನು ಆಶ್ಲೇಷ, ಮಘ, ಪುಬ್ಬ, ಉತ್ತರ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತ ಮಳೆಗಳು ಸರಿ-ಸುಮಾರು 7-8 ಬಾರಿ ಬಂದಿವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಅರ್ಭಟಿಸುವ ಮಳೆಗಳು ರೋಹಿಣಿ, ಮಘ, ಹುಬ್ಬಿ, ಉತ್ತರ, ಹಸ್ತ ಚಿತ್ತ ಮಳೆಗಳು. ನಾವು ನಂಬಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವಂತಹ ಮಳೆಗಳು ಇವು. ಮುಂಗಾರಿಗೆ ಮುನ್ನ ಅಶ್ವಿನಿ, ಕೃತ್ತಿಕ, ರೋಹಿಣಿ ಮಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಳೆ ಬಿದ್ದವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು, ಹೆಸರು, ಎಳ್ಳು, ಜೋಳ, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ಹತ್ತಿ, ತೊಗರಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಿ

ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಉಳಿದ ಮಳೆಗಳು ತುಂತುರು ಬಂದು ನಂತರ ಆಶ್ಲೇಷ, ಮಘ, ಪುಬ್ಬ, ಹಸ್ತ, ಚಿತ್ತ ಮಳೆಗಳು ನಡೆಸಿದವೆಂದರೆ ಬೆಳೆಗಳು ಬಂದವು ಎಂದೇ ಲೆಕ್ಕ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಮುಂಗಾರಿಗೆ ರೋಹಿಣಿ ಮಳೆ ಬಂತು. ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಮಳೆಗಳು ತುಂತುರಾಗಿ ಸುರಿದವು. ಮಘ, ಪುಬ್ಬ, ಉತ್ತರ ಮಳೆಗಳು ಕೈ ಕೊಟ್ಟವು. ಮುಂಗಾರು, ಹಿಂಗಾರು ಎರಡೂ ಬೆಳೆಗಳ ಇಳುವರಿ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಯ್ತು. ಜೋಳ ಒಂದು ಬೆಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೇವು, ಊಟ ಮಾಡಲು ಜೋಳ ಕೈಗೆ ಬಂದವು. ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಗಳೂ ಚನ್ನಾಗಿಯೇ ಕೈ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಬರುವ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜಾನುವಾರಿಗೆ ಮೇವಿನ ಹೊಟ್ಟಿಗೆ, ಒಣಮೇವಿಗೆ ಕೊರತೆಯಾಗುವ ಆತಂಕ ತುರುವಾಯ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ಬೇಸಿಗೆಗೆ ಮೇವು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ, ಮುಂದಿನ ಹಂಗಾಮಿನ ಮಳೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರು ಚಿಂತೆಯಲ್ಲಿರುವಾಗಲೇ ಫೆಬ್ರವರಿ-ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಕಡು ಬೇಸಿಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು 'ಬರ ಪೀಡಿತ' ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೆಳೆಯೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದದ್ದು ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ಜಾನುವಾರಿಗೆ ಮೇವು. ಈ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಜಾನುವಾರಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಮೇವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಮೇವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ರೈತರು ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಇದ್ದಂತೆಯೇ ಬರಪರಿಹಾರದ ಕಾರ್ಯ ಮೊದಲಾಯಿತು. 'ಕೋಟಿ ಹಣ ಬಂದೈತಂತೆ, ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಒಣಗಿದ ಫೋಟೋ ಕೊಡಬೇಕಂತೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ತೆಗೆಸಬೇಕಂತೆ' ಎಂಬ ಸುದ್ದಿಗಳು ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಪ್ರಸಾರವಾಗತೊಡಗಿತು. 'ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲ, ಹೊಲ ಯಾವಾಗಲೋ ಹರಗಿ ಆಗಿದೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲಿಂದ ಫೋಟೋ ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು?' ಎಂದು ರೈತರು ಚಿಂತಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, 'ಈ ಸಲದ ಬರ ಪರಿಹಾರ ಏನಿದ್ದರೂ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೇವಿಗೆ' ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದಾಗ ರೈತರು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟರು.

‘ನಮ್ಮ ಚಪ್ಪರದಹಳ್ಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರಂತೆ’ ಎಂಬ ಸುದ್ದಿ ಈಗ ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನಂತೆ ಹಬ್ಬಿತು. ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 3 ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಪ್ಲೋರೈಡ್‌ಯುಕ್ತ ನೀರು. ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಊರಿನವರು ಕುಡಿಯುವುದು ಅದೇ ನೀರು. ತುಂಗಭದ್ರ ನೀರು ಕುಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೊಡುವ ಹೇಳಿಕೆಯೊಂದೇ ಜನರ ಕಿವಿಗೂ, ಮನಸ್ಸಿಗೂ ತಂಪು. ಈಗ, ‘ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಅಂತ ಹೇಳ್ತಾರೆ, ತುಂಗಭದ್ರ ನೀರು ಏನಾದರು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬಹುದು’ ಎಂದು ಜನ ಕನಸು ಕಾಣತೊಡಗಿದರು.

ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನದ ತರುವಾಯ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಊರಿಗೆ ನೀರು ಬಂತು. ಚಪ್ಪರದಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಿಂದ 4 ಕಿ.ಮಿ ದೂರದ ‘ಮರೂರು’ ಎನ್ನುವ ಗ್ರಾಮದ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಕೊರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿದ್ದಿ ಜೆಸಿಬಿ ಚಲಿಸಿ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಪೈಪ್‌ಲೈನ್ ಹಾಯಿಸಿ ಚಪ್ಪರದಹಳ್ಳಿಗೆ ನೀರು ತಂದಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಮದವರ ತುಂಗಭದ್ರ ನೀರಿನ ಕನಸು ಕೊನೆಗೊಂಡು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ಲೋರೈಡ್‌ಯುಕ್ತ ನೀರು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಈ ಸಲ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯಿಂದಲ್ಲ, ಪೈಪ್‌ನಲ್ಲಿ! ‘ಸಿಕ್ಯಾಪಟ್ಟಿ ಕರೆಂಟಿಗೆ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ತುಂಬಿ, ದೂರದಿಂದ ಪೈಪ್ ತಂದು 8 ಲಕ್ಷ ನೀರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ’ ಎಂದು ಪಂಚಾಯತಿಯವರು ತುತ್ತೂರಿ ಊದಹತ್ತಿದ್ದು ಜನರ ಕಿವಿಗೆ ಇಂಪಾಗಿ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ತರಾವರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕಾಡತೊಡಗಿದವು.

ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನೀರು ಪೂರೈಸಲು 4 ಕಿ.ಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿ ಬೋರು ಕೊರಿಸಿದ್ದೇಕೆ? ಸಿಕ್ಯ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದೇ ಎಂದು ಯಾಕೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ? ರೈತರ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಜೆಸಿಬಿ ಚಲಿಸಿ ಮಾಡಿದ ಡ್ಯಾಮೇಜಿಗೆ ಏನೂ ಪರಿಹಾರ ಇಲ್ಲವೇ?

ಆದರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ ಮಾತ್ರ ‘ನನ್ನ ಬಿಲ್ಲು ಯಾವಾಗ ಆಗುತ್ತೆ, ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟು ಕೊಡಬೇಕು’ ಅನ್ನೋ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೂ ಎರಡು ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಜೇಬಿಗೆ ಇಳಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬಿಟ್ಟ!

ಪಕ್ಕದ ಹೋಬಳಿಗೆ ಬರ, ನಿಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಗಲ್ಲ!

ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿಗೆ ಮೇವು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಮೇವಿನ ಪೂರೈಕೆ ಎಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಮೇವು ಒದಗಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತಾಲೂಕಿನ ತಹಶೀಲ್ದಾರರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದೆವು. ಅವರ ಜೊತೆ ನಡೆದ ಮಾತುಕತೆ ಹೀಗಿತ್ತು:

ನಾವು: ನಮ್ಮ ಕೊಟ್ಟೂರು ಹೋಬಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಸರ್?

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್: ನಿಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಗೆ ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲ, ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದು ಪಕ್ಕದ ಗುಡಿಕೋಟೆ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ.

ನಾವು: ಯಾಕೀ ಸರ್, ನಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಯ ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲೂ ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿ. ಮೇವೆಲ್ಲ ಖಾಲಿಯಾಗ್ಯಂತಿ. ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಬದುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅರ್ಜಿಗಳಾಗಿ ಮೇವು ಬೇಕಿ ಸರ್.

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್: ನಾನು ಈ ತಾಲೂಕಿನ ತಹಶೀಲ್ದಾರ. ನಿಮ್ಮ ಕಣ-ಕಣಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲ.

ನಾವು: ಸ್ವಾಮಿ, ನೀವು ನಮ್ಮ ಕಣಕ್ಕೆ ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರೀ? ಹೋಗಣ ಬರೀ ನಮ್ಮ ಕಣಕ್ಕೆ.

ತಹಶೀಲ್ದಾರ್: ಜೇಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡ್ತಾ ನಾನು ನೋಡೀನಿ. ನಿಮಗೆ

ಮೇವಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಗೆ ಮೇವು ಒದಗಿಸಲು ನಮಗೆ ಪ್ರಾವಿಷನ್ನು ಇಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಡಿಸಿ ಹತ್ರ ಕೇಳಿರಿ.

ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ‘ಪ್ರಾವಿಷನ್ನಿನ’ ಮಾತನಾಡಿ ನಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿದರು. ನಾವು ಡಿಸಿ ಕಚೇರಿಗೆ ಫೋನ್ ಹಚ್ಚಿದರೆ, ‘ನಿಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ತಹಶೀಲ್ದಾರರು ವರದಿ ಕೊಡದೆ ನಾವೇನು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಉತ್ತರ ಬಂತು. ಮತ್ತೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ದುಂಬಾಲು ಬಿದ್ದೆವು. ಕೊನೆಗೆ ಆತ, ‘ನಿಮ್ಮ ಹೋಬಳಿಗೆ ಒಂದು ಮೇವಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ತೆಗೆಯೋಣ. ಮೇವಿನ ದುಡ್ಡು ರೈತರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ನಾವು ಸಾಗಾಣೆ ವೆಚ್ಚ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಬೇಕಾದರೆ ಪಂಚಾಬಿಂದ ತರಿಸುತ್ತೇವೆ’ ಎಂದರು. ‘ಇದ್ದಾವ ಲೆಕ್ಕ?’ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ‘ನಿಮಗೆ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇರುವುದು ಅಷ್ಟೆ’ ಎಂದರು.

ಹೀಗೆ ‘ಪ್ರಾವಿಷನ್ನಿನ’ ಜಟಾಪಟ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರಬೇಕಾದರೆ ರೈತರು ದೂರದ ಹರಿಹರ, ಅರಸೀಕೆರೆ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತು ಹಾಕಿ, ಬಂಗಾರ-ಒಡವೆ ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟು ಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ 5 ಸಾವಿರದಿಂದ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಣ ಮೇವು ತಂದು ಹಾಕಿ ಜಾನುವಾರು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದ್ದರು.

ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಬಂದ್!

ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ದಿನಗಳು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗಖಾತ್ರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆರು ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ರೈತರು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು, ‘ಸಾಹೇಬ್ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡರಿ, ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು ಆರು ತಿಂಗಳಾತು, ನಾವು ಖಾಲಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೂತೀವಿ. ಹಿಂದೆಯೆಲ್ಲಾ ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಸಿಮೇಗೆ, ಸಂಡೂರು ಮೈನ್ನಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡರಿ’ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ‘ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಗೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ರೈಡ್ ಆಗಿದೆ, ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ’ ಎಂದರು.

ರೈತರು, ‘ಅಲೀ ಸರ್, ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ರೈಡ್ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೂ ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲಿರದಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಕಾಯ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟು 15 ದಿನದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಇದೆಯಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲಾ’ ಎಂದು ದಬಾಯಿಸಿದರು.

ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ‘ನಮ್ಮ ಪಂಚಾಯ್ತಿಯಲ್ಲಂತೂ ಕೆಲಸ ಸ್ಥಗಿತ ಆಗೇತಿ, ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಬೇಕಾದರೆ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ’ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮಾತು ಮುಗಿಸಿ ಜಾರಿಕೊಂಡು ಹೋದರು.

ಕೊನೆಗೆ ನಾವು ಕೂಡಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರ್, ನೋಡೆಲ್ ಆಫೀಸರ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಿಇಒ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದೆವು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಅವರು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಉತ್ತರ ‘ಮೇಲಿಂದ ಆರ್ಡರ್ ಬರಬೇಕು’.

ಈ ಬಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಯಡಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಹಾಯ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ 100 ದಿನದ ಕೆಲಸ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನ ಮಟ್ಟಿಗಂತೂ ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು. ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯೆ ಕೆಲಸ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

● ಇಕ್ರಾ ಬಳಗ, ಕೊಟ್ಟೂರು

ಬರ ಅಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟ

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಾಂಧಿ ಭವನದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಜುಲೈ 1ನೇ ತಾರೀಖು ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯಿತು. ಅಂದು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ದಿನ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ದಿನಾಚರಣೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಬಹುದಾಗಿದ್ದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆತ್ಮೀಯರಾದ ಜಿ. ಎನ್ ಮೋಹನ್ ಒಂದು ಚಿರಸ್ಮರಣೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿಸಿದ್ದರು. ಭಾರತೀಯ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಅಮೂಲ್ಯ ರತ್ನ ಪಿ. ಸಾಯಿನಾಥ್ ಅವರನ್ನು ಇಡೀ ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟು ಅವರ ಸುತ್ತಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅಮೋಘವಾಗಿ ಹೆಣೆದಿದ್ದರು. ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ, ಪಿಲ್ ಶೋ, ಸಾಯಿನಾಥರ ಭಾಷಣ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೊತೆ ಸಂವಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದು ದಿನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಬೆಸೆಯಲಾಗಿತ್ತು.

ಸಾಯಿನಾಥ್ ಕೌಂಟರ್ ಮೀಡಿಯಾ

ಭಾರತದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದ ಪಿ. ಸಾಯಿನಾಥ್ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮದ ಕೊಳಕು ಗಳನ್ನು ಕಂಡು ರೋಸಿಹೋಗಿದ್ದರು. ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುವುದು ಸಮಾಜದ ಮೇಲಿನ ಸ್ವರದ 5% ಜನರಡೆಗಲ್ಲ, ಸಮಾಜದ ಕೊಟ್ಟಕೊನೆಯ 5% ಜನರಿಗೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ತಾವು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದ ದಂತ ಗೋಪುರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ನಡೆದರು. 'ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ'ದ ಸಣ್ಣ ಫೆಲೋಷಿಪ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ಭಾರತದ ಉತ್ತರ ತುದಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಕಿ.ಮೀ ಸಂಚರಿಸಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಯಥಾವತ್ತಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು 'ಟೈಮ್ಸ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾ ಹೋದರು.

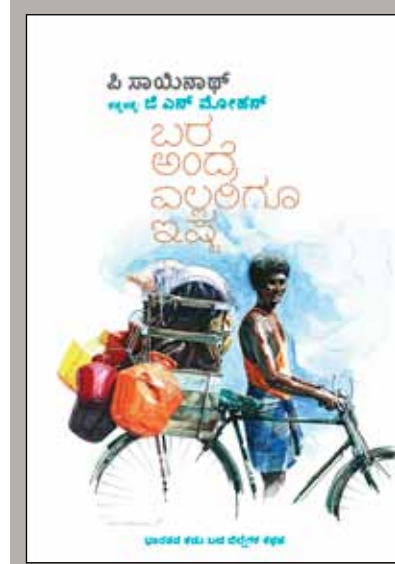
ಕೊಟ್ಟಕೊನೆಯ ಪ್ರಜೆಗಳೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಗಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ಜನರ, ದಲಿತ ಜನಾಂಗದವರ, ಕೂಲಿಕಾರ ಪುರುಷ-ಮಹಿಳೆಯರ, ಸಣ್ಣ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ರೈತರ ಬದುಕಿನ ಬವಣೆಗಳು, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಭ್ರಷ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವರ ಲೇಖನಿಯಲ್ಲಿ ಪುಂಕಾನುಪುಂಕವಾಗಿ ಮೂಡುತ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣ, ಅಧಿಕಾರಶಾಹಿ ಅಕ್ಷರಶಃ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳತೊಡಗಿತು. ರೈತರ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ಜೊತೆ ಅವರು ಚೆಲ್ಲಾಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಾಯಿನಾಥರು

ವಿದರ್ಭದ ರೈತರ ಮನೆ ಮನಗಳನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಬರೆಯತೊಡಗಿದ್ದರು. ಮನೆ ಹತ್ತಿ ಉರಿಯುವಾಗ ಬೀಡಿ ಹತ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇವರನ್ನು 'ನೇರೋನ ಅತಿಥಿ'ಗಳು ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಸಾಯಿನಾಥ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರ ಮಾಡಿದರು.

ಮುಂದೆ ಸಾಯಿನಾಥರು ತಮ್ಮ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಬರಹಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ 'Everybody loves a good drought' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪೆಂಗ್ವಿನ್ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಓದುಗರನ್ನು ಸೂಜಿಗಲ್ಲಿನಂತೆ ಸೆಳೆದ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಹತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 35-36 ಬಾರಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಚ್ಚಾಯಿತು. ಸಾಯಿನಾಥರಿಗೆ

ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ತಮ್ಮಂತೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದವರಿಗೆ ನಡೆದ ಪತ್ರಕರ್ತರನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಈ 'ಕೌಂಟರ್ ಮೀಡಿಯಾ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಈಗಾಗಲೇ ಚಿತ್ತಿಸ್‌ಗಡ್ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೆ ಸಂದಿರುವ ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಈ ವರ್ಷ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಸಂದಿತು. 'ಸಹಜ ಸಾಗುವಳಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಪಾದಕಿ ವಿ. ಗಾಯತ್ರಿ ಮತ್ತು ಯುವ ಪತ್ರಕರ್ತ ಟಿ.ಕೆ ದಯಾನಂದ್ ಅವರನ್ನು ಈ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ಹೆಸರಾಂತ ಪತ್ರಕರ್ತರಾದ ನಾಗೇಶ್ ಹೆಗಡೆ, ಜಿ.ಎನ್. ಮೋಹನ್, ಸಿ.ಎಸ್.ದ್ವಾರಕನಾಥ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ದೇಶಕ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಇವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ತೀರ್ಪುಗಾರರ ತಂಡ

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇವೆ). ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಪುಸ್ತಕದಂತೆಯೇ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ರಾಯಲ್ಟಿ ಹಣದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೂ 'ಕೌಂಟರ್ ಮೀಡಿಯಾ' ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಆಸೆ ಮೋಹನ್‌ಗೆ ಇದೆ.

ಪುಸ್ತಕ ಬಿಡುಗಡೆ

ಸಾಯಿನಾಥರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವ ಜಿ. ಎನ್ ಮೋಹನ್, ಅವರ 500 ಪುಟಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ 'ಬರ ಅಂದ್ರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಷ್ಟ' ಎಂದು ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯವಾದಿ ನಾಗಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ಅಂದು ಈ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಬರೀ ಅನುವಾದವಲ್ಲ, ಮೋಹನ್ ಇದನ್ನು ಆವಾಹಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಅಸಲೀ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಕೆಲ ಪುಟಗಳನ್ನು ಓದುವ ವೇಳೆಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಭಿನವ ಪ್ರಕಾಶನ ಹೊರತಂದಿರುವ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟವಾದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ 1000 ಪ್ರತಿಗಳು ಮುಗಿದಿವೆಯಂತೆ! (ಪುಸ್ತಕದ ಆಯ್ದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಯ

ರಾಯಲ್ಟಿ ಹಣವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈ ಹಣ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕಾಡತೊಡಗಿತು.

ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ- ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ದುಷ್ಟ ಕೂಟದ ತೆಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಭ್ರಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ರಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನಂಥ ಯೋಚಿಸುವ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಪಡುತ್ತಿರುವ ಹಿಂಸೆ ಸಾಯಿನಾಥರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕಾಳಜಿಯ ಕನಸುಗಣ್ಣಿನ ಪತ್ರಕರ್ತರು ಮುದುಡಿ ಹೋಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಹೊರೆ ಅವರ ಹೆಗಲನ್ನು ಜಗ್ಗತೊಡಗಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಪುಸ್ತಕದ ರಾಯಲ್ಟಿಯ ಹಣದಿಂದ

ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಲೇಖಕಿ/ಕಾರ್ಯಕರ್ತ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಿನಾಥ್ ಅವರು ಇವತ್ತಿನ ಕಳಂಕಿತ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಕುರಿತು ಮಾಡಿದ ಅದ್ಭುತ ಭಾಷಣ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಕಿಕ್ಕಿರಿದು ನೆರೆದಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ತಲ್ಲಣದ ವಿದ್ಯುತ್ ಅಲೆಗಳಾಗಿ ಸಂಚರಿಸಿತ್ತು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಅಪರೂಪದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇದಾಗಿತ್ತು. ■

ತ್ರಿ ನ್ನುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಕುಲಾಂತರಿಗೊಳಿಸಿದ ಕುಖ್ಯಾತಿ ಅಮೆರಿಕದ್ದು. ಇಂಥ ಗತಿಗೆಟ್ಟ ಆಹಾರವನ್ನು ತನ್ನ ಜನತೆಗೆ ಉಣಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬಲವಂತವಾಗಿ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಾ ಅವರನ್ನು ಹಲವು ದುರಂತಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿಸಿದೆ. ಇವತ್ತು ಅಮೆರಿಕದ ಜನ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಶಾಶ್ವತ ರಜಾ ಹೇಳಿ ಸಿದ್ಧ ಆಹಾರಗಳ ದಾಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಂಥ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಲು ಅಮೆರಿಕ ಹಲವು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅದರ ಒಂದು ಸ್ಯಾಂಪಲ್ 'ಕೆಎಫ್‌ಸಿ' ಅಥವಾ 'ಕೆಂಟುಕಿ ಫೈಡ್ ಚಿಕನ್' ಎನ್ನುವ 'ಕೋಳಿ ಹೋಟೆಲು'.

ಅಮೆರಿಕದ ಜನರ ಬದುಕುಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ 'ಕೆಫ್‌ಸಿ' ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೂ ಆಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಎಫ್‌ಸಿಯದೇ ಆಕರ್ಷಣೆ. ಅಮೆರಿಕದವರಿಗೆ ಪ್ರಿಯವಾದದ್ದೆಲ್ಲಾ ತಮಗೂ ಪ್ರಿಯವಾದಾಗಲೇ ಬದುಕು ಸಾರ್ಥಕ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ನಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ ಅನೇಕಾನೇಕರಿಗೆ ಕೆಎಫ್‌ಸಿಯ ಊಟ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಕೇತ.

ಇಂತಿರುವ ಕೆಎಫ್‌ಸಿಯಲ್ಲಿ ದಿನಾ ಫೈ ಆಗುತ್ತಿರುವ 'ಕೋಳಿ'ಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಬಾಸ್ಪನ್ನಿನ ಗ್ರಾಹಂ ಇಮಾನ್ಯುಯಲ್ ಎನ್ನುವರ ಮಾತಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗೋಣ, ಬನ್ನಿ.

"ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಎಫ್‌ಸಿಯ ಊಟ ಅಮೆರಿಕದವರಿಗೆ ಮನೆ ಊಟದಂತೆಯೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಕೆಎಫ್‌ಸಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ನೂರಾರು ಜನ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಹಗಲು-ರಾತ್ರಿಯೆನ್ನದೆ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯದೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಎಫ್‌ಸಿಯಲ್ಲಿ ತಿಂದೇ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ತಾವೇನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತಿಲ್ಲ.

ಅಮೆರಿಕದ ಹ್ಯಾಂಪ್‌ಷೈರ್ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಎಫ್‌ಸಿ ಬಗ್ಗೆ

ಕೋಳಿ ಪ್ರಿಯರೆ, ಕೊಂಚ ನಿಲ್ಲಿ..

ನಡೆಸಿದ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಆಫಾತಕಾರಿ ವಿಷಯಗಳು ಹೊರಬಂದವು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಿಗೆ, ಕಂಪನಿ ಈಗ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಿಸಿದೆ, ಯಾರಾದರೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದರೆ, 'ಕೆಂಟುಕಿ ಫೈಡ್ ಚಿಕನ್' ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಂಪನಿ ಈಗ ಕೇವಲ 'ಕೆಎಫ್‌ಸಿ' ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾಕಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಾವು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಇದು 'ಫೈಡ್', ಅಂದರೆ ಕರಿದ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಿರಬೇಕು ಅಂದುಕೊಂಡೆವು. ಆದರೆ ಅದು ಕರಿದ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಆ ನಂತರ ತಿಳಿಯಿತು. ಅವರು ಕೇವಲ 'ಕೆಎಫ್‌ಸಿ' ಎಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣ ಅವರು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ 'ಚಿಕನ್' ಎಂಬ ಪದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು

ಕೊನೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಏಕೆಂದರೆ 'ಕೆಎಫ್‌ಸಿ'

ದಿನಾ ಫೈ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ನಿಜವಾದ/ಸಾಚಾ ಕೋಳಿಯಲ್ಲ!

ಅದು ಕುಲಾಂತರಿ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು

ನಮ್ಮ ಅಡುಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಸಲು ಅಮೆರಿಕ ಹಲವು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಅದರ ಒಂದು ಸ್ಯಾಂಪಲ್ 'ಕೆಎಫ್‌ಸಿ'.

ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ!

ಈ ಕುಲಾಂತರಿ ಕೋಳಿ

ನಿಜಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೋಳಿಯೇ ಅಲ್ಲ.

ಈ 'ಕೋಳಿ'ಯನ್ನುವ ಜೀವಿಯು

ದೇಹಕ್ಕೆ ಟ್ಯೂಬುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ

ರಕ್ತ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು

ಪಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅದನ್ನು

ಜೀವಂತವಾಗಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ

ಕೋಳಿಗೆ ಕೊಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಪುಕ್ಕವಿಲ್ಲ,

ಕೊನೆಗೆ ಪಾದವೂ ಇಲ್ಲ.

ಅವುಗಳ ಮೂಳೆ(ಅಸ್ತಿಪಂಜರ)

ಯನ್ನು ತುಂಬಾ ಕುಗ್ಗಿಸಿ

ಮೈತುಂಬಾ ಮಾಂಸವೊಂದೇ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕೆಎಫ್‌ಸಿಯ ಲಾಲಸೆಯ ಪರಮಾವಧಿ.

ಕೋಳಿಗಳು ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಖರ್ಚು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾಂಸ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೆಎಫ್‌ಸಿಯ ತಂತ್ರ. ಕೋಳಿ ಕುಯ್ಯು, ಪುಕ್ಕ ಕೀಳುತ್ತಾ, ಕೊಕ್ಕು-ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಬಗೆಯುತ್ತಾ ಶ್ರಮಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಋಷಿ ಕೆಎಫ್‌ಸಿಗೆ.

ಇಂಥ ಕೋಳಿಯಲ್ಲದ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಫ್‌ಸಿಗೆ ತನ್ನ ಮೆನುವಿನಲ್ಲಿ 'ಚಿಕನ್' ಎಂದು ಇರುವ ಕಡೆಯೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಲು ಹೇಳಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಅವರು ಈಗ ಎಲ್ಲೂ 'ಚಿಕನ್' ಎಂಬ ಪದಬಳಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಿಮಗೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗಮನಿಸಿ ನೋಡಿ. ನಿಮಗೆಲ್ಲೂ 'ಚಿಕನ್' ಎನ್ನುವ ಪದ ಕಂಡು ಬರುವುದಾಗಲೀ, ಕೇಳಿಬರುವುದಾಗಲೀ ಇಲ್ಲ.

ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದಾಗಿನಿಂದ ನಾನು ತಲ್ಲಣಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದೇನೆ. ಜನ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಆಶಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ನೀವೂ ಕೂಡ ಕೆಎಫ್‌ಸಿಯ ಈ ಕುತಂತ್ರವನ್ನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿ. ಮರ್ಯಾದೆಯಾಗಿ ಕೆಎಫ್‌ಸಿ ನಿಜವಾದ ಕೋಳಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವಂತೆ ತಗಾದೆ ಮಾಡೋಣ. ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸೋಣ".

ಕೋಳಿ ಪ್ರಿಯರೆ, ಈಗ..

ಕೊಂಚ ನಿಲ್ಲುವಿರಾ..?

ಸಸ್ಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ತಡೆ

ಒಂದು ತೋಟವನ್ನು 10-15 ವರ್ಷ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಟ್ಟಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಕಾಡಿಲ್ಲ ದಿರುವುದು, ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ತಂದು ಹಾಕಲು ಬೀಜಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಕುರಿತು ಈ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎನ್ನುವುದು ಸುಬಾಬುಲ್ ತೆಗೆದ ನಂತರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂತು.

ಈ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದ ಕುರಿಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೀಜ ಬಂದು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿತು. ಮಂಗನ ಗಲಾಟೆಯಿಂದ ಬಾಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ, ಅಡಿಕೆಗೆ ಒಂದು ದ್ವಿಧದ ಜೊತೆಯಾಗುತ್ತೆ ಎಂದು ಆಗ

ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆವು. ಅಡಿಕೆ ಫಸಲು ಶುರುವಾದ ಮೇಲೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯತೊಡಗಿದೆವು. ಬಾಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನಂತರ ಎರಡು ಬೆಳೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ತಕ್ಕೊಂಡೆವು. ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ಆದಾಯವಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಟ್ಟಾಗ ನಮಗೆ ಅದರ ಅನುಭವ ಇರಲಿಲ್ಲ. 'ಇರಲಿ ನೋಡಣ' ಎಂದು ಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಅದು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಆಗುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹರಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದದ್ದು ನಂತರವೇ.

ಸುಬಾಬುಲ್ ಒಂದೇ ಇರಲಿ ಅನ್ನುವ ವರಿಗೆ ಅದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬೆಳೆ ಇರಲಿ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ಖಂಡಿತಾ ಅಲ್ಲ. ಇದು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಬಾಬುಲ್ ಮಂಗನಿಗಷ್ಟೇ ಆಹಾರ. ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಹಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಣ್ಣುಗಳಿಲ್ಲ.

ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಅದುಮಿಹಾಕಿ ಏಕಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಮರಗಿಡಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಂಡರೂ ಕಾಣದಷ್ಟು ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಬಾಬುಲ್ ಮೂರು ಕಟಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಂತರವೂ ನಮ್ಮ ಬೇವಿನ ಮರಗಳು ಅಷ್ಟೆ ಇದ್ದಾವೆ. ಮೂರು ಸಲ ಕಡಿದು ಬೆಳೆದಾಗಲೂ ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೇವಿನ ಗಿಡದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದೆ.

ಬಹಳ ಜಮೀನಿರುವವರು, ಹಳ್ಳದ ಪಕ್ಕ ಜಮೀನಿರುವವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೆಳೆಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ದನಕರ, ಆಡು, ಮೇಕೆ ಬಹಳ ಇರುವವರಿಗೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ಮೇವಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮೇವಿನ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಾಗಲೂ ಹಸಿರು ಸೊಪ್ಪು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಸುಬಾಬುಲ್ ಮೇವಿನ ಬೆಳೆಯಾಗಿಯೇ ಬಂದದ್ದು. ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಲಿನವರು ಬೊಂಬು ಸಿಗದ ಕಾರಣ ಇದನ್ನ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಮೇವಿಗಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವವರಿಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಮರ ಕಡಿದರೆ ಫರ್ನಿಚರ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ

ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಜೀವನ ಕ್ರಮವೂ ಆಗಿರಲಿ

ಭಾಗ 2

- ಶಂಕರಗೌಡ, ಸುನಿತಾ, ಸಚಿನ್ ಸಂಕೇತ

ನಿರೂಪಣೆ: ಸಹಜ ಸಾಗುವಳಿ

ಕಳೆದ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಇವರ ಕಥನವನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆನಂತರದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿವೆ. ಸುಬಾಬುಲ್‌ನ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಹಜ ಕೃಷಿಯ ಇನ್ನಷ್ಟು ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅದನ್ನೇ ದುಡ್ಡಿಗೋಸ್ಕರ ಬೆಳೆಯುವುದು ಖಂಡಿತಾ ಸೂಕ್ತ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆ. ಕೆಲವರು ಸುಬಾಬುಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡಾಗತೈತಿ, ಇಷ್ಟು ದುಡ್ಡಾಗತೈತಿ ಎಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಮೀನು ಮಾಡಲಾರದ ಕೆಲವರು, 'ಸುಬಾಬುಲ್ ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಬರುತ್ತೆ' ಎಂದು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾವು ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಆಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಉದ್ದೇಶ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೆಳೆಸಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲ. ಬಾಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಾಗ ಅದು ತೋಟಕ್ಕೆಲ್ಲ ಹರಡಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದು ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಕೆಲವು ಬೆಳೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಕೇವಲ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್‌ನವನಿಗೋಸ್ಕರ ಬೆಳೆದಂತಾಯಿಲ್ಲ, ಅದರಲ್ಲಿ ಆಹಾರಕ್ಕೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅರಿವಾದಾಗ ಮನಸ್ಸು ಖಾಲಿ ಅನಿಸಿತು.

ಕಳೆದ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸುಬಾಬುಲ್ 90% ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದಿನ್ನೂ ಸಣ್ಣದಿರುವುದರಿಂದ ಮಳೆಗಾಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕಳಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ.

ಸುಬಾಬುಲ್ ಆದಾಯಕ್ಕಲ್ಲ

ಸುಬಾಬುಲ್ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಕಟ್ ಮಾಡಿ ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಲೇಬರ್ ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಲಾರಿಯವನನ್ನು

ಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್‌ನವರು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ರೇಟು. ಬೇರೆ ಬೆಳೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅಂಥ ಆದಾಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವವರಿಗೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ಲಾಭದಾಯಕ ಅಲ್ಲ. ಒಂದು ಟನ್ ಕಟ್ ಮಾಡಲು 500 ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಸಾವಿರ ಕೇಳಿದರೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಸಾಗಣೆಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ. ನಡುವೆ ಬ್ರೋಕರ್ ಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ 300 ಕೊಡಬೇಕು. ಕೊನೆಗೆ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಟನ್‌ಗೆ 1200 ರೂಪಾಯಿ. ಒಳ್ಳೆ ಫಲವತ್ತಾದ, ತೇವಾಂಶ ಇರುವ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 50 ಟನ್ ಬರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೂ ಕಮ್ಮಿ. ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ 30-40 ಸಾವಿರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಲೇಬರ್, ಬ್ರೋಕರ್ ಎಲ್ಲ ತಪ್ಪಿಸಿ ನಾವೇ ನೇರವಾಗಿ ಕಡಿದು ಮಾರಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಬಾಳೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ ಸಲೀಸಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಬಾಳೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ನಾವು ಬಾಳೆ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಾಳೆ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಖರ್ಚೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವೀಗ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ಅಡಿಕೆಗಾಗಿ ಏನೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗದು ಎಕರೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ 2 ಲಕ್ಷ ಆದಾಯ ತೆಗೆಯಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಮೂರು ನಿಂಬೆ ಗಿಡ ಫಲ ಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ಗಿಡ 3000 ಕಾಯಿ

ಕೊಡುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲೇ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಯಿಗೆ 2 ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪೇಟೆಗೆ ಒಂದೂರ 4 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ಈಗ ಇನ್ನೂ 15 ಸಸಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದೇವೆ. 50 ಸಸಿ ಚೀಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 100 ಗಿಡ ಕುಂದ್ರತೆ. ಒಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ 1000 ಕಾಯಿ ಹಿಡಿದು, ಒಂದು ಕಾಯಿಗೆ ಒಂದೇ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಹಿಡಿದರೂ ಒಂದು ಗಿಡಕ್ಕೆ 1000 ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯವಾಯಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ನೀವು ಯಾವುದೇ ಬೆಳೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸುಬಾಬುಲ್ ಏನೇನೂ ಆಕರ್ಷಕ ಅಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಜಮೀನು ಮಾಡಲಾರದವರೆಲ್ಲ ಸುಬಾಬುಲ್ ಬೆಳೆಯಲು ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ರೋಡಿಗೆ ಸುರಿಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು. ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹೀಗಾಗಿತ್ತು.

ಬೊಡ್ಡೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ

ಸುಬಾಬುಲ್ ಗಿಡ ಕಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಮತ್ತೆ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಗಿಡ ಹೇಗೆ ಹಾಕುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಅನೇಕರು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೊಡ್ಡೆ ಬೇಗ ಒಣಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬೊಡ್ಡೆಯ ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿದು, ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಚಿಗುರು ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿಗುರು ತೆಗೆದು ದನ ಮೇಕೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾ ಇರಬಹುದು. ನಮ್ಮ ಸಂಕೇತ(ಸಣ್ಣ ಮಗ) ಪ್ರತಿ ದಿನ ತೋಟಕ್ಕೆ ಮೇಕೆ ತಂದು ಮೇಯಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಕಳೆದ ಸಲ ಕಟ್

ಸುಬಾಬುಲ್ ಇದ್ದರೆ ತೋಟ ಹೀಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ

ಚಿಗುರು ತೆಗೆದರೆ ಸಾಕು

ಮಾಡಿದ ಬೊಡ್ಡೆಗಳೆಲ್ಲ ಒಣಗಿಯೇ ಇವೆ. ಇದು ಕರಗಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರಿ ಬಿಡುತ್ತೆ. ಬೊಡ್ಡೆ ತೆಗೆಯಲು ಚೆಸಿಬಿ ಏನೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿ ಬೇರೆ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವವರು ಬೊಡ್ಡೆ ತೆಗೆಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೋಟದಲ್ಲಿ ಏನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ.

ತೆಗೆವಾದ ಮೇಲೆ..

ಸುಬಾಬುಲ್ ತೆಗೆದು ಒಳಗಡೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಡಿಕೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆ, ಬಾಳೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಮಧ್ಯ ಬರೀ ಬಾಳೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಪ್ಲಾಟ್ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅಡಿಕೆ ಮಧ್ಯ ಒಂದು ಬಾಳೆ ಕೂರಿಸಿ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಪಗಡಿ ಸಾಲಿನ ಥರ. ಭೂಮಿ ಗುಣಧರ್ಮ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಾಳೆ ಹೊಂದುತ್ತೋ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಸೀತಾಫಲ ಹೆಚ್ಚು ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ದೊಡ್ಡ ಮರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಜ್ಯೂಸಿನಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ದುಬಾರಿ ಸೀತಾಫಲದ್ದೇ. ನಾವು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲೇ ಜನ ಬಂದು ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ನಾವು ಯಾವುದನ್ನೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಒಯ್ಯುತ್ತಿಲ್ಲ. 30 ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಬೆಲ್ಲ ಕೂಡ ಈ ವರ್ಷ ಇಲ್ಲೇ ಮಾರಾಟವಾಯ್ತು. ಪರಿಶುದ್ಧ ಪದಾರ್ಥ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದಾಗ ಒಯ್ಯೋ ಜನ ಸಾಕಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಈಗ.

ಕರಿಬೇವು ಹೆಚ್ಚು ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇದೆ. ಬೇರೆ ಗಿಡಗಳ ನೆರಳಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಮ್ಮಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಮಂಗನ ಕಾಟದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಂಗನನ್ನು ಓಡಿಸದಂಗೆ, ಸಾಯಿಸದಂಗೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಬಾಳೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ. ಅದು ಫಲ ಬಂದಾಗ ನೆಟ್ ಹಾಕಿ ಕಾಪಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸೀತಾಫಲವನ್ನು ಮಂಗ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಎಲೆ ಕಾಯಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷ. ಅದರ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೂಡ ಮಂಗ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಮಫಲ 4-5 ಗಿಡ ಇದೆ. ಕಾಯಿ ಗೆಣಸು,

ಸುವರ್ಣ ಗೆಡ್ಡೆ ಎಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ಪಪಾಯಿ ಗಿಡಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ತಂತಾವೆ ಬಂದಿವೆ. ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿ ತಿಂದು ಹಾಕಿದ್ದು, ನಾವು ತಿಂದು ಹಾಕಿದ ಬೀಜಗಳು. ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಫ್ಟ್ ಮಾಡದೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಗ್ರಾಫ್ಟ್

ನಮ್ಮ ತೋಟದ ಗಿಡಗಳು....

ತಮ್ಮ ತೋಟದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸಚಿನ್, ಸಂಕೇತ್ ಹೀಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ:

ಸೀತಾಫಲ, ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು, ಪೇರಲ, ನಿಂಬೆ, ನುಗ್ಗಿ, ಹುರಳಿ, ಬದನೆ, ಹೂಗಳು, ದಾಳಿಂಬೆ, ನೇರಲ, ಇನ್ನುಲಿನ್ ಗಿಡ, ಮೂಸಂಬಿ ಗಿಡ, ಕಿತ್ತಳೆ, ತಾಳಿ, ಹಲಸಿನ ಗಿಡ, ಸಪೋಟೆ, ಔಷಧಿ ಗಿಡಗಳು, ಪಪಾಯಿ, ತ್ಯಾಗ, ಬೇವಿನ ಗಿಡ, ಗೊಬ್ಬರ ಗಿಡ, ಸುಬಾಬುಲ್, ರೈನ್ ಟ್ರೀ, ಇಲವತ್ತಿ, ರೇಷ್ಮೆ, ಅತ್ತಿ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಕಾಳು ಮೆಣಸು, ಚಕ್ಕೆ, ಲವಂಗ, ಜಾಲಿ, ಅರಿಸಿಣ, ಮಾವಿನ ಗಿಡ, ಮಾದಲ, ಅಂಟುವಾಳ, ಯಾಲಕ್ಕಿ, ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ಬದನೆ, ಹಾಗಲ ಬಳ್ಳಿ, ಕರಿಬೇವು, ಹೀರಿ ಕಾಯಿ, ದಾಸವಾಳ, ನಂದಿಬಟ್ಟಲ ಹೂ, ಗುಲಾಬಿಹೂ, ಮುದ್ದಾನ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂ, ಬೆಂಡಿ, ಬೂದಗುಂಬಳ, ತುಪ್ಪೀರಿ, ಕಾಕಂಬಿ, ಜೂಸ್ ಫ್ರೂಟ್, ಶ್ರೀಲಂಕ ಚೆರಿ, ಮದರಂಗಿ ಗಿಡ, ಸುವರ್ಣ ಗೆಡ್ಡೆ, ಶೇಂಗಾ, ಸಿಹಿ ಗೆಣಸು, ಅಂಜೂರ, ಮರಗೆಣಸು, ಕಾಯಿ ಗೆಣಸು, ಚಕ್ರಮುನಿ ಸೊಪ್ಪು. ಬಿದಿರು, ಕಾಡುತೋಗರಿ, ಬೂರುಗ

ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಅದರ ಪಕ್ಕ ಹೋಲಿಕೆಗಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕುಟೀರದ ಸಮೀಪದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತರಕಾರಿ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಚ್ಛ ಇರದಿದ್ದರೆ ಶಂಕದುಳು ತಿಂದು ಹಾಕುತ್ತವೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಶೇಂಗಾ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಹಸಿ ಕಾಯಿ ತಿನ್ನಲು ಬರುತ್ತೆ. ಹಾಸನದವರು ಕೊಟ್ಟ ಮನೆ ಬೀಜ, ಸಿಹಿ ಕಾಳು, ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡು ವರ್ಷದ ಬದನೆ ಗಿಡ ನಿರಂತರ ಕಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಮರಬೆಂಡಿ ಗಿಡಗಳು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಕಾಯಿ ಕೊಟ್ಟವು. ಹುರುಳಿ ತಾನಾಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಳ್ಳೆ ಮಲ್ಟಿಂಗ್ ಆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ 50% ಸಸ್ಯಗಳು ತಂತಾವೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಕಾಯಿ ಗೆಣಸಿನ ಗಿಡ ಸಾಗರದಿಂದ ತಂದು ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಅದು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ತಿನ್ನಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಅರಿಶಿನ, ಶುಂಠಿ, ಒಳಗಡೆ ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಬಹಳ ತಕ್ಕೊಂಡಿವಿ. ಮಾದಲ ಅಂತ ಮಲನಾಡಿಂದ ತಂದು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ವಿಳೈದೆಲೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆ ಬಳ್ಳಿಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಹರಿಯಲು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ತಿನ್ನಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಟಿಂಗ್ಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು

ಬಳ್ಳಿಗಳು ಹತ್ತಿಕೊಂಡು 'ಕೈಬಳ್ಳಿ ಎಲೆ' ಅಂತ, ಅವು ತಿನ್ನಲು ಬರುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಇವೆಲ್ಲ ತಾನೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಹಾಕಬಹುದು ಎಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಸುಬಾಬುಲ್ಲೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಂಬೆ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಸಪೋಟ ಪೇರಲೆ, ಸೀತಾಫಲ, ಕರಿಬೇವು, ಬೇವು, ನುಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಿಡಗಳು ಸುಬಾಬುಲ್ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತಿವೆ. ನಿಂಬೆಯಂತೂ ಈ ಸಲ 3000 ಕಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೆ. ಇನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ ಇದೆ. ಗಿಡದ ತುಂಬ ಕಾಯಿ. ಜವಾರಿ ನಿಂಬೆ ಗಿಡ. ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಇಟ್ಟರೂ ಕಾಯಿ ಹಾಗೇ ತಾಜಾವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಫ್ರಿಜ್ ಏನೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಗಂಧ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಂದವು. ಎಲ್ಲ ಕಳ್ಳರೇ

ಒಯ್ದರು. ನಾವು ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಯ್ದರು ಒಯ್ದು ಬಲಿತ ಮರವಾದರೂ ಒಯ್ದರೆ ಅವರಿಗಾದರೂ ಲಾಭ. ಬಲಿಯದೆ ಎಳೆ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಒಯ್ದಾರಲ್ಲ ಅನ್ನದೇ ನನಗೆ ಬೇಸರ.

ಕಾಡಿನಂತಾದ ತೋಟ

ಸುಬಾಬುಲ್ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ತೋಟ ನಿಜವಾದ ಸಹಜ ಕೃಷಿ ತೋಟವಾಗಿ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಪೂರ್ತಿ ಸುಬಾಬುಲ್ಲೇ ಕಾಣದು. ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಕಾಣುವುದು ಕೂಡ ಕಷ್ಟ ಇತ್ತು. ಈಗ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬೆಳೆಗಳು ನೋಡಲು ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಕಾಡು ಕಡಿದು ತೋಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾಡಿನೊಳಗೆ ತೋಟ ಮಾಡಬಹುದು ಅನ್ನುವ ಅನುಭವ ನಮಗೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಇರದಿದ್ದಷ್ಟು ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ನಾದ ಈಗ ತೋಟದಲ್ಲಿದೆ. ಮರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತೆಂಗು ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಕಾಯಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸುಬಾಬುಲ್ ಇದ್ದಾಗ ತೆಂಗಿಗೂ ಪರಿಣಾಮ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಬೇವಿನ ಮರದ ಸುತ್ತ ತೆಂಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಗಿಡಗಳು ಚನ್ನಾಗಿವೆ. ಬೇವು ಸ್ವಲ್ಪ ಮೇಲೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ತೆಂಗಿಗೆ ಏನೂ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹುಣಸೆ ಮರ ಇದೆ. ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹಾಕಲು. ಅದು ಒಳ್ಳೆ ಮರ ಆಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರುಚಿಯಾದ ಹಣ್ಣು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಸುಬಾಬುಲ್ ಬಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿರುವ ಯಾವ ಮರ ತೆಗೆಯಲೂ ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಈಗ ತಗ್ಗಿನ ಜಾಗದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ತೆಂಗು ಸೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಅಡಿಕೆ ಫಸಲು ಶುರುವಾಯ್ತು. ಈ ವರ್ಷ ಒಳ್ಳೆ ಕಾಯಿದೆ. ನಮಗೆ ಬಾಳ ಕುಷಿ ಈ ಸಲ.

ಸುಬಾಬುಲ್ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ದ್ವಿಧಳ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ತೋಟಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಸಾಕಷ್ಟು ದ್ವಿಧಳ ಸಸ್ಯಗಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದ್ವಿಧಳದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಸೇರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲ ರೈನ್ ಟ್ರೀ ತೆಂಗಿನ ಮರದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಲೇ ಬೇಕು. ಅದಿದ್ದರೆ ತೆಂಗಿನ ಇಳುವರಿ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮ ಆಗುತ್ತದೆ. ಬೂರಗವನ್ನು ಎಲೆ ಬಳಿ ಹಬ್ಬಿಸಲು ಹಾಕಿದ್ದು, ಅದು ಹರಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಬಿದಿರು ಹೊಳೆ ದಂಡೆಗೆ ಹುಲುಸಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಎರಡು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಕತ್ತರಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಕೇಸಿಯಾ

ಗಿಡಗಳು ಕೂಡ ತಾವೇ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೊಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಷ್ಟ

ಮಂಗನ ಕಾಟದಿಂದ, ಹಕ್ಕಿ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಕಾಟದಿಂದ, ಶಂಕುಮಳುವಿನ ಕಾಟದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು, ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ 6 ಎಕರೆ ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ಜಮೀನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಈ ಗುತ್ತಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಬಿಡುವ ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೊಲ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದವಸ ಧಾನ್ಯ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಹತ್ತಿ ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾರೂ ದವಸ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯದಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಏನು ಬೆಳೆದರೂ ಜನ ಉಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜೊತೆಗೆ ದನಕರು ಹಾವಳಿ. ಆಗ ಕೂಲಿಗೆ

ಜನ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಿತ್ತಿ ಬಂದು ಬೆಳೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಈಗ ಬಿತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಸದಾಕಾಲ ಕಾಯ್ದೊತಾ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗುತ್ತೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅದು ಬೇರೆಯವರ ಜಮೀನು. ನಮ್ಮಿಷ್ಟದಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ತೋಟದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಕಾಯ್ದೊತೆ ಇರಬಹುದು. ದಿನ ಪೂರ್ತಿ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ನವಿಲು ಎಲ್ಲ ಹೋದಮೇಲೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಅಥವಾ ಇಲ್ಲೇ ಕುಟೀರದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು.

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಮೀನು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದುಕೊಂಡೆವು. ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕಷ್ಟದ ಅನುಭವ ಆಯಿತು. ನೀರಿಗಿಳಿದ ಮೇಲೆ ಆಳ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು ಅನ್ನುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಹಾಗೆ.

‘ಬೇಕು’ಗಳಿರದ ಸರಳ ಜೀವಿಗಳು

ಇವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಅರ್ಧ ದಿವಸ ಇದೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಬದುಕನ್ನು ಎಷ್ಟೊಂದು ಸರಳಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ, ಇವರು ಯಾವುದನ್ನೂ ಬೇಕು ಬೇಕು ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ಬೇಡ, ಬೇಡ ಎಂದೇ ಬದುಕುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಅವರ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಸುನೀತಾ ಮರ ಹತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಏನೋ ಎಲೆ ಕೀಳಕ್ಕೆ ಅಂತ. ನನಗೋ ಆಶ್ಚರ್ಯ. ಇವರೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ, ಅವರ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಲು ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಏನೋ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಯೇ ಬರಬೇಕು.

ಸಂತೋಷ್ ಕೌಲಿ

ಕಾಡಿನಂತಾದ ತೋಟ

ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಅನುಭವವಾಯ್ತು

ಅದೇನೇನೆಯಾದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಫುಕುವೊಕ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆ ಕಲಿಕೆಯಾಯ್ತು. ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದವು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾಟಿನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಉಳುಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಕಬ್ಬು ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ಉಳುಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು, ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಕಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ನಾವು ಕೆಲವು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದರಿಂದ ಕೀಟ ರೋಗ ಬಾಧೆ ವಿಪರೀತ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಮೂಲ ತಳಿ ಬೀಜ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಪರಿಹಾರ ಆದವು.

ಈಗ ಈ ತೋಟದಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ನಮಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ನಮಗೆ ಬೆಳೆಯಕ್ಕಾಗದ್ದನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ತರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಅವರಿಂದ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ನಮ್ಮ ಆಹಾರದಲ್ಲೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ. ಭತ್ತವನ್ನು ನಮಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಬಹುತೇಕ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಜೋಳವನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಗೆಡ್ಡೆ ಗೆಣಸುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಯಾರೂ ರಾಸಾಯನಿಕ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂಥವ ರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಳು ತರುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಕೆಲವನ್ನು ತರಲೇ ಬೇಕು.

ಈ ಥರ ರೈತನ ಬದುಕು, ಕೃಷಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಥರ ಇರಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಕ್ಕಂಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು.

ಎಂಟು ಕೈ ಒಂದು ಸೈ

ಈಗ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಬ್ಬರೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ತೊಡಗಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಸುಬಾಬುಲ್ ಕಾಡು ಇರುವ ಇನ್ನೊಂದು ತೋಟವನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ ತೋಟವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಬಂದಿದೆ. ಆ ತೋಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಲು ಹಣ್ಣಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಒಂದು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅವರು ಎರಡು ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವಷ್ಟು ಉತ್ಸಾಹ

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ. ಸಣ್ಣ ಮಗ ಸಂಕೇತ ಮೊದಲು ಏನೂ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಅವನೇ ಮುಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲದರಲ್ಲೂ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಸೈಕಲ್ಲಲ್ಲೇ ಓಡಾಡುತ್ತಾನೆ. ಗೋಬಿ ಮಂಚೂರಿ ಬೇಕು ಎಂದು ಹಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವನು ಈಗ ನವಣೆ ಅಕ್ಕಿ ಅನ್ನ, ಹಾಗಲ ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. 'ಸಿಟಿಯಾಗ ಏನೈತಿ, ನಮ್ಮೂರೆ ನಮಗೆ ಚಂದ' ಅನ್ನುತ್ತಾನೆ ಈಗ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಾಡೇ ತೀರಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಇದ್ದರೆ 1-2 ಘಂಟೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಕಾಲೇಜು ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ 3-4 ಗಂಟೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳೇನೂ ನಮಗೆ ದೂರವಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಎಲ್ಲೋ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲೋ ಜಮೀನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮೊನ್ನೆ ತುಮಕೂರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಮ್ಮನ ಘಟ್ಟ ಮಹೇಶ್ ಎಂಬ ರೈತರ ತೋಟ ನೋಡಿದೆವು. 8 ಕಡೆ ಜಮೀನಿದೆ ಅವರದ್ದು. ಚೆನ್ನಾಗಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಬೇರೆ ರೈತರನ್ನು ನೋಡಿ ಕಲಿಯದು ಇನ್ನೂ ಬಾಳ ಐತಿ. ತಿಪಟೂರಿನ ಸದಾಶಿವಪ್ಪನವರು 6-7 ತೋಟಗಳನ್ನು ಯಾರ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಇಳಿ ಇವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಭಾಯಿಸುತ್ತಾರಲ್ಲ. ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೋಭಾವನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವಾದರೂ ಸರಾಗವಾಗಿ ನಡೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ನಾವು ಕುಟುಂಬದವರು ಮಾತಿಗೆ ಕುಳಿತಾಗ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಹಾನಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿ ಸರಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿದೆಯೇ? ನಾವು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದೆಲ್ಲ ಅವರು ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಅಳಿಯ, 'ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಹೆಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು ಮಾಮ' ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳು ನಿಗಾ ಇಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಾ ತಾವೂ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲಸಮಯ ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನನಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಯಿಂದ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇವರಿಬ್ಬರಿಗಿಂತೂ ತಾವು ಎಲ್ಲೋ ನೌಕರಿಗೆ

ಹೋಗಬೇಕು ಅನ್ನುವ ವಿಚಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಬಿಟ್ಟು ಮಾಡುವಂಥದ್ದು ನಮಗೇನು ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದು ಅವರ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ದಿನ ಕಲಿಯುವುದು ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಏನೈತಿ ಕಲಿಯಕ್ಕೆ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಜೊತೆ ಇರುವುದು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟ.

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದರು ಸಾಕು ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಹಿವಾಟು ನೋಡಲು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಾಕೆ, ನಾನು ಹೇಮಗಳು, ಅದಾಗಲ್ಲ, ಇದಾಗಲ್ಲ ಅನ್ನಂಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನೂ ನಿಗಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏನೇ ಕೆಲಸ ಇದ್ದರೂ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇವತ್ತು ಕೃಷಿ ತಪ್ಪುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಇಲ್ಲೇ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಮಾಡುವುದು, ಉಳಿಕೆಯವರು ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಮನೆಗಿದ್ದೂ ತಮಗೆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಗಮನ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು. ನಮ್ಮ ತೋಟಕ್ಕೆ ಯಾರೇ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ನಾವು ನಾಲ್ವರೂ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ ಅನೇಕರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮನೆಯವರು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳು ಟಿವಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗ ಕುಟುಂಬದ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ?

ವಿಳಾಸ: ಶಂಕರಗೌಡ/ಸುನೀತಾ
ಮೊಕ್ಕಾಂ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ: ಮುದೇನೂರು
ರಾಣಬೆನ್ನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು
ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆ
ದೂ. 97403 51173

● ಡಾ|| ಎಚ್. ಆರ್. ಪ್ರಕಾಶ್

ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಜೀವಂತ ವಸ್ತು. ಯಾವುದೇ ಬೀಜವಾದರೂ ರೈತರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬಿತ್ತಿ ಬೆಳೆದರೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಶ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಾವು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮೊದಲು ಭತ್ತದಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ ತಳಿಗಳಿದ್ದವು. ಈಗ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ನೂರು ತಳಿಗಳಿರಬಹುದು. 49,900 ತಳಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಅದು ಕಳೆದು ಹೋದ ಹಾಗೆಯೇ.

ಬೀಜ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅನ್ನುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಚಿನ್ನದ ನಿಯಮ. ಒಂದೇ ಬೆಳೆ/ತಳಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಮಾನವನ ಹುಚ್ಚು ಕಲ್ಪನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ 500-600 ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರ ಮುಖ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಥರ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೇ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ. ಒಂದು ತಳಿ ಇನ್ನೊಂದರ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಅನ್ನುವುದು ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಯಮ. ಅದನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶವಾದಾಗ ಅನಾಹುತಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ ನೋಡಿದರೆ, ಎರಡು ಶತಮಾನದ ಹಿಂದೆ, ಅಂದರೆ 1840ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಐರ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿತ್ತು ಅಲ್ಲಿ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ರೋಗ ತಗಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ರೋಗದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ನಾಶವಾಯಿತು. ಆಗ 18 ಸಾವಿರ ಜನ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಸತ್ತರು.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಭೀಕರ ಬಂಗಾಳದ ಬರಗಾಲ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಬರೀ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. 1945ರಲ್ಲಿ ಭತ್ತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ರೋಗ ಬಂದು ಅದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆ ಭತ್ತ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಯ್ತು. ಬೆಂಕಿ ರೋಗದಂತಹ ದೊಡ್ಡ ರೋಗವೇನಲ್ಲ. ಎಲೆಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ ಅಷ್ಟೇನೆ ಬಂದಿದ್ದು. ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಎಕರೆ ಭತ್ತ ಒಂದು ಕಾಳಿಲ್ಲದಂತೆ ನಾಶವಾಯ್ತು. ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಸತ್ತರು. ಇದರ ಪಾಠ ಏನೆಂದರೆ, ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದ್ದಾಗ ಬೆಳೆ ನಾಶ ತಡೆಯಬಹುದು. ಏಕೆಬೆಳೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಪಾರ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇವತ್ತು ಬಂಗಾಳದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣದ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬೀಜ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶದ ಕಥೆ-ವ್ಯಥೆ

(ಬೀಜರಕ್ಷಕರ ಮೊದಲ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ವಿಚಾರಗಳು)

ಈಗ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಒಂದು ನೂರು ಭತ್ತದ ತಳಿಗಳಿರಬಹುದು. 49,900 ತಳಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ

ಕಡೆಗೆ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳದವರೆಗೂ ಬರೀ ಭತ್ತ ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳದ ಯುಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತಳಿ ಮುಸುಕಿನ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಆಘಾತ ಆದರೆ 10 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿರ್ನಾಮ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಕಾಳು ಹಿಡಿಯಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏನು ಕಾರಣ ಅಂತಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಗ ಯಾವ ಥರ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎದ್ದೇಳುತ್ತದೆ, ಯಾವ ಥರ ಹರಡುತ್ತೆ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಐರ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಸತ್ತರು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಇಲ್ಲದೆ ಸತ್ತರು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ನೋಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಬರಬಹುದು. ಒಂದೇ ಒಂದು ತಳಿ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಬರಬೇಕು. ಯಾವ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೋ ಆ ಜಮೀನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶವಾದಾಗ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಆಪತ್ತು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶವಾಗಲು ನಾಲ್ಕು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

1. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ/ಹೈಬ್ರಿಡ್ ತಳಿಗಳ ಆಗಮನ
2. ರೈತರಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನಾಶ
3. ಬಿತ್ತನೆ

ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ 4. ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಸಹಾಯಧನ

ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬೀಜಗಳು

ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಜೊತೆ ಅನೇಕ ಹೊಸ ತಳಿಗಳು ಬಂದವು. ರಸಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡಬೇಕು, ನೀರು ಕೊಡಬೇಕು, ವಿಷ ಹೊಡೆಯಬೇಕು, ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ರೋಗಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಒತ್ತಡದಿಂದ ರೈತರ ನಾಟಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪು ಮಾಡಿ ಈ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ನಾನು 1973ರಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ ಸೇರಿದವನು. ಈ ನಲವತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಪ್ರಕಾರ, 1981ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾಕುವರೆ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಮಡಕೇರಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಕೋಲಾರ ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾಟಿ ತಳಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಇದ್ದವು. ಈಗ ಇದು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರಿನಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಭತ್ತದ ಬಿತ್ತನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶವಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಸಜ್ಜೆ ಕೂಡ. ಸಜ್ಜೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೈತರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದದ್ದೇ ನಾಟಿ ತಳಿಗಳನ್ನು. 1961ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಾಕೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿ

ಸಜ್ಜೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ 11 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು 4,39,000 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶ ಆಗಿದ್ದಾವೆ. ಸಜ್ಜೆಯಿಲ್ಲದಂತೂ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೊರಟು ಹೋದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಇದೇ ಥರ ನೀವು ಮುಂಗಾರಿ ಜೋಳ ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನೋಡಬಹುದು. ಮುಂಗಾರಿ ಜೋಳ 5 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಕೇವಲ 45 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್. ಅಂದರೆ 90%ರಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂಗಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ 11-12 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ರಾಗಿಯಿಲ್ಲದಂತೂ ಇದು ಇನ್ನೂ ವಿಪರೀತ. 1981ರಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟು ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಅದು ಕೇವಲ 2-3 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದೂ ಎಲ್ಲೋ ಬಿಳಿಗಿರಿಂಗನ ಬೆಟ್ಟದ ಗಿರಿಜನರು ಅಥವಾ ಇಂಥದೇ ನಾಟ ತಳಿ ರಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ರೈತರು ಮಾತ್ರ. ಉಳಿದಂತೆ ಎಲ್ಲೂ ನಾಟ ತಳಿ ರಾಗಿ ಇಲ್ಲ.

ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳದ್ದೂ ಇದೇ ಕಥೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು. ನವಣೆ, ಸಾಮೆ, ಬರಗು, ಹಾರಕ, ಊದಲ ಇನ್ನೂ ಏನೇನೋ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಆಗಲೇ ಹೊರಟೇ ಹೋಗಿವೆ.

1981ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ನವಣೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಕೇವಲ 13 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಕಮ್ಮಿ ಆಗಿದೆ. ಯಾರಿಗೂ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಇಷ್ಟ ಇಲ್ಲ. ದುಡ್ಡು ಸಿಗಲ್ಲ, ಯಾಕೆ ಬೆಳೆಬೇಕು? ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ರಾಗಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಹಣ ಕೈಗೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಬೆಲೆ ಇದೆ. ರೈತ ಬೆಳೆದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲ. ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು? 'ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ತರ್ತೀನಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ರೈತರು. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಒಂದು ದಿನ ಇದನ್ನು ನೋಡಲು ಕೂಡಾ ಸಿಗದೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದವು ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು ಎಂದು ಡೈನೋಸಾರ್ ತೋರಿಸುವ ರೀತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ. ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಔಷಧಿಯ ಗುಣ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು

ಇರುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯ ಇವುಗಳಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗುವ ಸಂಭವ ಎದುರಾಗುತ್ತಿದೆ. ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು ಎಂತಹ ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಬೆಳೆದು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವ ವಿಶೇಷ ಗುಣ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ. ತಾಪಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿದಾಗಲೂ ಸಹ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಗುಣ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಇದೆ.

ರೈತರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನಾಶ

ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೈತರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜವನ್ನು ತಾವು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಯಿಂದಲೇ ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದು ಮುಂದಿನ ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು

ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಬಹಳಷ್ಟು ರೈತರು ಸ್ವಂತ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡದೆ ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀಜ ಮಾಡುವ ತಮ್ಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ನಾಶವಾಗಿ ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ದಿನ ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೆ ರೈತರು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಗಳು ದೊರೆಯದೆ ತೊಂದರೆ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಲ್ಲದೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಖಾತ್ರಿ ಇಲ್ಲದೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಾಭ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೆವರು ಸುರಿಸುವಷ್ಟು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸವೇನು ಅಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಸರ್ವ ನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾಲ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ

ಹಿಂದೆಯೆಲ್ಲ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಯಾರೂ ಕೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ರೈತರೇ ಬೀಜ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 4 ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)

ಬೆಳೆ	1972	2009
ನವಣೆ	2,30,364	13969
ಸಾಮೆ	1,00,602	12444
ಹಾರಕೆ	81,225	4
ಬರಗು	5,932	11
ಇತರೆ	26,044	254

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ/ಹೈಬ್ರಿಡ್ ತಳಿಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)

ಬೆಳೆ/ತಳಿ	1981	2010
ಭತ್ತ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಂಗಾರು	4,54,194	1,55,999
ಭತ್ತ ಬೇಸಿಗೆ	33,632	1,231
ಭತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ತಳಿ ಮುಂಗಾರು	4,99,224	9,46,222
ಭತ್ತ ಬೇಸಿಗೆ	1,34,288	3,45,279
ಸಜ್ಜೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಂಗಾರು	4,52,797	11,756
ಸಜ್ಜೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ತಳಿ	1,81,281	2,92,473
ಜೋಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಂಗಾರು	5,12,408	45,297
ಜೋಳ ಹಿಂಗಾರು	11,77,794	2,35,675
ಜೋಳ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಮುಂಗಾರು	3,97,455	2,00,993
ಜೋಳ ಹಿಂಗಾರು	17,703	8,81,472
ರಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಂಗಾರು	4,71,321	2,984
ರಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ತಳಿ	6,47,794	7,25,899
ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಂಗಾರು	19,105	5,072
ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ ಹೈಬ್ರಿಡ್	1,10,981	11,03,362
ಗೋದಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಿಂಗಾರು	2,84,365	80,684
ಗೋದಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ತಳಿ	50,053	2,02,743

ಕಳೆದ 20-30 ವರ್ಷಗಳಿಂದಷ್ಟೇ ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳು ಬಂದಿರುವುದು. ಅವನು ಬೀಜ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ರೈತ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವಂತೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಈಗ. ಹಾವೇರಿಯಂಥ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಕಂಪನಿಯವನು ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವೇ ಇಲ್ಲ ರೈತರ ಹತ್ತಿರ. ಬೇರೆ ಒಂದು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಇದ್ದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಇರುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವನ್ನೇ ಹಾಕಬೇಕು. 70ನೇ ದಶಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಜಯಧರ್, ಸುಯೋಧರ್, ಪಂಡರಾ ಪುರಿ, ರಾಯಚೂರು 19, ಹಂಪಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳಿದ್ದವು. ಈಗ ಒಂದೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಿಟಿ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಬೇರೆ ತಳಿಗಳು ಹೋಗೇಬಿಟ್ಟಿವೆ.

ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳು ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಮೇಲೆ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಬೀಜ ಕಂಪನಿಗಳ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಬೆಲೆ ದುಬಾರಿಯಾಗುವ ಸಂಭವ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಬೀಜಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಸಹಾಯಧನ

ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ/ ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸಹಾಯಧನ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶವಾಗಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

2002ರಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬರ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ

ರೈತರಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿತು. 2005ರಿಂದ ಅದು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೇ ಆಗಿ ರೂಪಿತವಾಯ್ತು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 100 ಕೋಟಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಧನ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ 2009ರಲ್ಲಿ ಅದು 200 ಕೋಟಿ ಆಯ್ತು. ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 120 ಕೋಟಿ ರೂನಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನ ಬಿತ್ತನೆ

ಎಡದಿಂದ ಎರಡನೇಯವರು ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ್

ಸಂವಾದ

ಅಣ್ಣಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ: ನಮ್ಮದು ಸಿದ್ಧಯ್ಯನಹುಂಡಿ ಗ್ರಾಮ, ನಂಜನಗೂಡು ತಾ, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ. ನಮಗೆ ಸುಮಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಡಿಸಿಎಚ್ 32, ಆರ್‌ಸಿಎಚ್ ಹತ್ತಿ ಬೀಜಗಳು ಸಿಕ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ನಾವು ಸಾವಯವ ರೈತರು. ನಮಗೆ ಬಿಟಿ ಬೀಜ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅದು ತುಂಬಾ ದುಬಾರಿ ಬೇರೆ.

ಡಾ. ಪ್ರಕಾಶ್: ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಗೆ ಸಹಾಯ ಧನ ಇಲ್ಲ. ಡಿಸಿಎಚ್ 32, ಆರ್‌ಸಿಎಚ್‌ಗಳಿಗೆ ರೈತರಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಸರ್ಕಾರ ಅದರ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಮೈಸೂರು- ಚಾಮರಾಜನಗರದ ರೈತರು ಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಕಾದವರು ಇಂಡೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸಬಹುದು. ಸಬ್ಸಿಡಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ.

ಹೇಮಂತ: ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭವವೇ ಬೇರೆ ಇದೆ. ನೀವು ರೈತರ ಬೀಜ ಅಂತೀರಿ. ರೈತರು ಕೇಳಿದರೂ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತ ಇರಲ್ಲ. ಉದಾ, ಚೈನಾ ಮೂಂಗ್ ನಮ್ಮ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಅದರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ಬೀಜ ನಿಗಮದಲ್ಲಿ ಇರಲ್ಲ. ಕಂಪನಿಗಳ ಹತ್ತ ಇರುತ್ತೆ. ಆ ಬೀಜಗಳನ್ನ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಿಎಸ್ 1, 5 ತೊಗರಿ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆ ತಳಿಗಳು. ಆ ಬೀಜವನ್ನೇ ನೀವು ಉತ್ಪಾದನೆ

ಮಾಡಲ್ಲ. ಇಂಡೆಂಟ್ ಹಾಕಿದರೂ ಮಾಡಲ್ಲ. ಇನ್ನಾವುದೋ ಕಂಪನಿ ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡ್ತೀರ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಬೀದರ್ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ರೈತರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೇ ಕಾರಣ. ರೋಗ ಕೀಟ ಬಂದು ಲಾಸಾಗೆ ರೈತರು ಹಾಳಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಡಾ.ಪ್ರಕಾಶ್: ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನ ಈಗ ಇಲ್ಲ. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯಧನ ಕೊಡ್ತಾ ಇದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆ ಆಗಬೇಕು. ರೈತರು ಒಂದು ಇಂಡೆಂಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಗೊಬಹುದು.

ಸಂಗಪ್ಪ ಕೋರಿ: ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಕಂಪನಿಗಳು ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಇಂಡೆಂಟ್ ತಗೊಂಡು ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡ್ತಾವೆ? ಅವರಿಗೆ ರೈತರು ಇಂಡೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾ? ಅವರಿಗೆ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಯಾಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬೆಳೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಳಿತಾರೆ ಅನ್ನುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಸರ್ಕಾರದ ಹತ್ತ ಇಲ್ಲ? ಇನ್ನಾಕೆ ಇಂಡೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು? ರೈತರು ಇಂಡೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ಪದ ಅಂತ ತೋರುತ್ತದೆ. ■

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತನೆ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಕೆ.ಜಿ ಗೆ)

ವರ್ಷ	ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆ)	ಬಿ.ಟಿ.ಹತ್ತಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆ)	ಶೇಕಡ ಬಿ.ಟಿ.ಹತ್ತಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ
2002	3,93,000	2,100	0.5
2003	3,13,000	3,000	0.9
2004	5,21,000	34,300	6.5
2005	4,13,330	27,909	7.0
2006	3,75,960	80,585	21.0
2007	4,03,000	1,47,000	36.0
2008	4,02,000	2,25,000	56.0
2009	4,57,000	2,62,000	57.0
2010	5,45,000	3,95,000	72.0
2011	5,54,000	4,77,000	86.0

ವರ್ಷ	ಉತ್ಪಾದಕತೆ
2000	821
2001	540
2002	453
2003	447
2004	642
2005	759
2006	765
2007	939
2008	1083
2009	885

} ಬಿ.ಟಿ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳ ಪೂರ್ವ

} ಬಿ.ಟಿ. ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳ ಕಾಲ

ಬೀಜಕ್ಕೋಸ್ಕರನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಸಹಾಯಧನ ಯಾರದ್ದು? ರೈತರದ್ದೇ ಅದು. ತೆರಿಗೆ ಮುಖಾಂತರ ಬಂದಿರೋ ದುಡ್ಡನ್ನ ಪುನಃ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಅವಲೋಕನ

ನಾನು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಉಪ ಕೃಷಿ ನಿರ್ದೇಶಕನಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆ ವಿವರ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗ ಸುಮಾರು 5 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 1973ರಲ್ಲಿ ನಾನು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಿಂಧನೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳಿದ್ದವು. 1973ರಿಂದ 2002 ರವರೆಗೆ ಧಾರವಾಡ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಡಿ.ಸಿ.ಎಚ್ 32, ಜಯಧರ, ಸೀವೆಲಂಡ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಹಂಪಿ, ಸುಯೋದರ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳಿಂದ ರೈತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಎಕರೆಗೆ 20- 25ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಹತ್ತಿ ಇಳುವರಿ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ನೋಡಿ.

2002ರಲ್ಲಿ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬಂದಾಗ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶ 2,100 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇತ್ತು. 2011ಕ್ಕೆ ಅದು 4,77,000 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ವಿಸ್ತರಣೆ ಆಯಿತು. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಹತ್ತಿಯ ಸುಮಾರು 86% ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ.

ಈಗ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಯ ಇಳುವರಿ ನೋಡೋಣ. ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬರುವ ಮೊದಲು 2001ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 821 ಕೆಜಿ ಇತ್ತು. ಈಗ 2011ರಲ್ಲಿ 875 ಕೆಜಿ ಇದೆ.

ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿರುವುದಾದರೂ ಏನು? 1970-80ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 50 ಕ್ವಿಂಟಲ್‌ವರೆಗೂ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾಯಿಕೊರಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ತರಬೇಕಾಯಿತು ಅನುತ್ತಾರೆ. ಕಾಯಿಕೊರಕ ಏನೂ ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಲ್ಲ. ಬೇವಿನ ಕಶಾಯ ಸಿಂಪಡಿಸಿಯೂ ಕಾಯಿಕೊರಕವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಬಹುದು.

2002ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಟಿ ಹತ್ತಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಒಟ್ಟು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶದ 0.5%ರಷ್ಟು ಇದ್ದದ್ದು 2011ರಲ್ಲಿ 86%ರಷ್ಟು ಆವರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳು ನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದೆ. ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜದ ಬೆಲೆ ಕೂಡ ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಡಿ.ಸಿ.ಎಚ್ 32 ಕೆಜಿಗ ರೂ 200/- ಇದ್ದರೆ ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿ ಬಿ.ಟಿ. ಹತ್ತಿ ಕೆಜಿಗ ರೂ 2000/- ಇದೆ.

ಹತ್ತಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಬೆಲೆ ಇಷ್ಟು ದುಬಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರ ಉತ್ಪಾದನೆ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲಾಭ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಬಿ.ಟಿ ಹತ್ತಿ ತಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹತ್ತಿ ತಳಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೀಟನಾಶಕ ಬಳಕೆ

ಬಿಟಿ ಹತ್ತಿಗೆ ಕೀಟನಾಶಕ ಹೊಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸುಳ್ಳು. 2005ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 1638 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಕೀಟ ನಾಶಕ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಆಗಿತ್ತು. 2009ರಲ್ಲಿ 1687 ಮೆಟ್ರಿಕ್

ಟನ್. ಕಡಿಮೆ ಎಲ್ಲಾಯ್ತು? ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಬಳಕೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿ.ಟಿ ಹತ್ತಿಗೆ ಬಿಳಿನೋಣ, ಜಿಗಿ, ಹೇನು, ಮೀರಿಡ್ ತಿಗಣೆ ಮುಂತಾದ ಕೀಟಗಳ ಬಾಧೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕೀಟ ನಾಶಕ ಹೊಡೆಯದೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬಿ.ಟಿ.ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆದಾಗ ಕೀಟನಾಶಕದ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವ ವಿಷಯ.

ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಕಾಪಾಡಲು ಪರಿಹಾರ

* ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ರೈತರೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ರೈತರಿಗೆ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಸಿರುಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದ ರೀತಿ. ಪಂಚಾಬಿನಿಂದ, ಆಂಧ್ರದಿಂದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ತರಿಸಿ ಕೊಡುವುದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು.

* ನಾಟಿ ತಳಿಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಸಹಾಯ ಧನ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಈ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜದ ತಳಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

* ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳೀಯ ತಳಿಗಳ ಕಾಪಾಡುವುದರಿಂದ ಜೀವ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

* ರೈತರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಶೇಖರಣೆ, ವಿತರಣೆಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

* ತೃಣಧಾನ್ಯ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡುವ ಅಗತ್ಯ ಇದೆ. ■

ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಕೃಷಿಸಾಲ ಕೊಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒತ್ತಡ ಆ ಪರಿ ಇದೆ. ನಿಜಕ್ಕಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಸುತರಾಂ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೇಂದ್ರ ರೈತ ಸಾಲದ ಗುರಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲಮನ್ನಾ ಭಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಕಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಶಾಣ್ಯಾತನ ತೋರಿ ಇವುಗಳು ಆರಂಭಿಸಿರುವುದೇ ರೈತರಿಗೆ ಬಂಗಾರದ ಸಾಲ. ಒಂದು ಕಡೆ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಾಲ ಪ್ರಮಾಣದ ಗುರಿ ತಲುಪಲು ಇದು ಅನುಕೂಲ. ಆಧಾರವಾಗಿ ಬಂಗಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಕೊನೆ ಪಕ್ಷ ಅಸಲು ಕೈಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭರವಸೆ! ಬಿಡಿ, ನಾವು ರೈತರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಷೇಪ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಬೇಡ. ಆದರೆ ಮುದ್ದಾಂ ಇದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಲೇ ಬೇಕು.

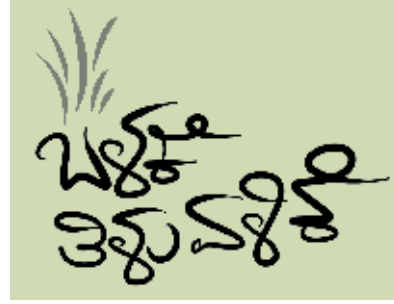
ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ರೈತರಿಗೆ 3 ಲಕ್ಷದ ಒಳಗಿನ ಕೃಷಿ ಸಾಲದ ಮೇಲೆ ಶೇ. 7ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ವಿಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಜಾರಿ ತಂದಿರುವ ಈ ಬಂಗಾರದ ಸಾಲದ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪಹಣಿಸಹಿತ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿಯೇ 3 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಕರೆದು ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಂಗಾರದ ಒಡವೆಗಳ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಏಳರಿಂದ ಶೇ. ಒಂಬತ್ತೂವರೆವರೆಗೆ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಚಿನ್ನದ ಸಾಲ ಖಾತೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಾಲವನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಲ ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಶೇ. 2ರ ಬಡ್ಡಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. 50 ಸಾವಿರ ರೂ. ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಲ ಪಡೆದವರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಶೇ. ಒಂದರ ಬಡ್ಡಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಈ ರಿಯಾಯಿತಿ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದ ನಂತರವೇ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿರಲಿ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರ್ಹ ಸಾಲಗಾರರ ಯಾದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶೇ. ಎರಡರಿಂದ ಮೂರರವರೆಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಸ್ಪೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಮೈಸೂರು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇನ್ನೂ ಶೇ. ಒಂದರ ಬಡ್ಡಿ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಘೋಷಿಸಿತ್ತು. ಆದರೆ ಬಂಗಾರದ ಒಡವೆಗಳ ಸಾಲದ ಬಡ್ಡಿದರ ಪ್ರಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಅಗತ್ಯ. ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲೇ ಇರುವ ರೇವಣಿ ಹಣವನ್ನು

ತೆಗೆಯದೆ ಒಡವೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಲಾಭ ದಾಯಕವೂ ಹೌದು. ಕೃಷಿ ಬಂಗಾರದ ಸಾಲ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗದವರನ್ನೂ ಆಕರ್ಷಿಸಿದೆ. ಸಾಲದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕಡಿಮೆ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದನ್ನು ಪಡೆದು ಅದೇ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ರೇವಣಿ ಇರಿಸಿದರೂ ಲಾಭ ಎನ್ನುತ್ತಾರವರು. ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಬಂಗಾರದ ಸುರಕ್ಷಿತ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾದುದರಿಂದ ಪುಕ್ಕಟೆ ಲಾಕರ್ ಸಿಕ್ಕಂತಾಗಲಿಲ್ಲವೇ?

ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಇದೆ. ಸಾಲ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡ ಚಿನಿವಾರರು ಬಂಗಾರದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಇದರ ವೆಚ್ಚ ಸಾಲಾಕಾಂಕ್ಷಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕೆನಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಒಡವೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವುದು ಕಷ್ಟ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಭರಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬಂಗಾರ ಇದ್ದವರು,

ಚಿನ್ನ ಅಡವಿಡಲು ಬ್ಯಾಂಕೇ ಕ್ಷೇಮ!

ಅದರಿಂದಲೂ ದುಡಿಯಲು ಚಿಂತಿಸುವವರು ಈ ಸಾಲದ ಲಾಭ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ರೈತರು ಸಂಕಷ್ಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖಾಸಿ ಚಿನಿವಾರರಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರವನ್ನು ಅಡವಿಡುವ ಬದಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬಂಗಾರದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೃಷಿ ಬಂಗಾರದ ಸಾಲ ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರುವುದು ನಿಜ.

ವಿಷ ಆದೀತು ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್!

ಭಾರತದ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ತಾವೇ ನೇರವಾಗಿ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಸಾ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಸ್ಟರ್ ಕಾರ್ಡ್ ಎಂಬ ಎರಡು ಕಂಪನಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತ. ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಎಸ್‌ಬಿಎಂ, ಕಾರ್ಪೊರೇಶನ್, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಮೊದಲಾದ ಹತ್ತು ಹಲವು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಎಟಿಎಂ ಬಳಕೆಗೆ ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನೇ ತಮ್ಮ

ಉಳಿತಾಯ ಖಾತೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ವಿತರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಸುರಕ್ಷಿತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನಂಬುವುದು ಕಷ್ಟ!

ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಗದಿದ್ದಂತೆ! ಹಾಗೆಂದರೆ ಅರ್ಥವಾಗದವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸರಳವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕರೂ ಅವರು ಅದನ್ನು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಪ್ ಮಾಡಿಸಿ ಖರೀದಿಗಳಿಯಬಹುದು!

ದುರಂತವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ವಾಸ್ತವ. ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಟಿಎಂ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಪಡೆಯಲು ನಮ್ಮ ಪಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಹಾಕಬೇಕು ನಿಜ. ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಖರೀದಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್, ಮಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ವೀಪ್ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ ಪಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಕೇಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗೊತ್ತು, ಕಾರ್ಡ್ ಬಳಸಿ ಖರೀದಿ ಮಾಡುವುದು ಕೆಲ ನಿಮಿಷಗಳ ಕೆಲಸ. ಅದೇ ಕಾರ್ಡ್ ಕಳೆದಾಗ ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ದೂರು ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಭಲೇ ತ್ರಾಸ!

ಹೋಗಲಿ, ಕಾರ್ಡ್ ಕಳೆದಿದೆಯೆಂದು ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಕಸ್ಟಮರ್ ಕಾಲ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗೆ ಕರೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರು ಕೇಳುವ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರು ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಡ್ ಸಿಕ್ಕವರು ಖರೀದಿ ಭರಾಟೆಗಳಿದರೆ ಹರೋಹರ! ಪಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಬೇಡ, ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಖರೀದಿಗೆ ಗ್ರಾಹಕನ ಸಹಿ ಬೇಕೇಬೇಕಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಡ್ ಮೇಲಿರುವ ಸಹಿಯನ್ನು ನಕಲು ಮಾಡುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ! ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಖರೀದಿಸಿದ ಬಿಲ್ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದರೂ ಅದಾಗಲೇ ಖಾತೆಯ ಹಣ ಕತ್ತರಿಸಿಹೋಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಖ್ಯಾತಿಯ ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್‌ನ ಈ ಲೋಪದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಲೇ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಸದರಿ ಕಂಪನಿ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕೆಲ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ವಿಸಾ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್ ಚಾಲನೆಗೊಳಿಸುವಾಗ 'ಅಡಿಷನಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ' ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಪ್ರತಿ ಖರೀದಿಗೆ ಪಾಸ್‌ವರ್ಡ್ ಕೇಳುವ ಭದ್ರತೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಈ ಹಿಂದೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುವ ವಿಸಾ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತೆಯ ಕೊರತೆಗೆ ಯಾರು ಹೊಣೆ? ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷಿಕ ವರ್ಗ ಕೂಡ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಬಳಸಲಾರಂಭಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಪೇಟೆಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದಾಗ ಎಚ್ಚರವಿರಲಿ. ಸದರಿ ಎಟಿಎಂ ಕಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನ ಗ್ರಾಹಕ ದೂರು ಸಂಖ್ಯೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ.

● ಮಾವೆಂಸ ಪ್ರಸಾದ್

ಮಿತ್ರರಾದ ಶಂಕರಗೌಡ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರ ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಕಥನ ತುಂಬ ಸೊಗಸಾಗಿದೆ. ಬದುಕಿನ ಶೈಲಿಗೆ ಒತ್ತುಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿರುವ ನಿರೂಪಣೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಸಹಜ ಕೃಷಿಯಂತೆ ಸಹಜ ಬದುಕು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಇವರು ಅಪರೂಪದ ಕೃಷಿಕರು. ಇಂಥ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಬದುಕು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಎಷ್ಟು ಅಭಿನಂದಿಸಿದರೂ ಸಾಲದು.

● ತೋಟಪ್ಪ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ, ಹೊಸರಿತ್ತಿ, ಸವಣೂರುತಾ

54ನೇ ಸಂಚಿಕೆಯ 'ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಜೀವನ ಕ್ರಮವೂ ಆಗಿರಲಿ' ಲೇಖನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಟ್ಟುವಂತೆ ಮೂಡಿಬಂದಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಬೀಜ ರಕ್ಷಕರ ಮೊದಲ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ತಳಿಗಳ ಬೀಜ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿದ್ದು ನೋಡಿ ತುಂಬಾ ಮುಷಿಯಾಯ್ತು. ನಮಗೆ 10-15 ತಳಿ ಬೀಜಗಳು ಬೇಕಿವೆ. ಹಣ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಬೀಜ ಕಳಿಸುವಿರಾ?

● ಎಚ್. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಪ್ಪ, ಬಳ್ಳಾರಿ

ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ಸಿಗುವ ರೈತ ಮಿತ್ರರ ವಿವರ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ - ಸಂ

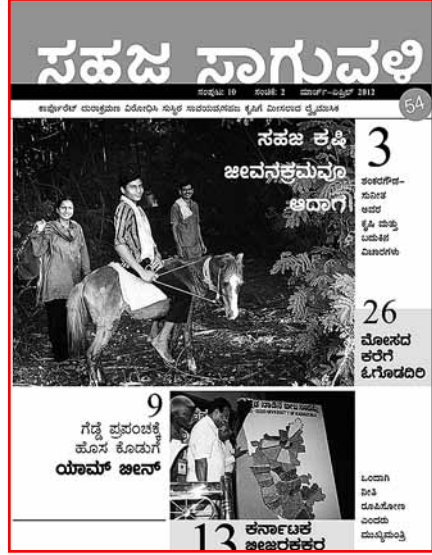
ದೇವಿಂದರ್ ಶರ್ಮ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ರೈತರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿರುವುದು ರೈತರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ನಿಷ್ಕಾಳಜಿ ಯಾವ ಮಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಯ ಜವಾನನಿಗೆ ಇರುವ ಆದಾಯ ರೈತರಿಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಶರ್ಮರ ಮಾತು ಪರಮ ಸತ್ಯ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿವೃತ್ತ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ವೇತನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ರಣ ಇದ್ದಾಗ. ರೈತ ಕೊನೆ ಉಸಿರಿನವರೆಗೂ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಲ್ಲದೆ ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ಸರ್ಕಾರವೇ ಹೊರತು ರೈತರದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಶರ್ಮ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಂಕರಗೌಡರ ಸಹಜಕೃಷಿಯು ಸುಂದರವಾದ ನಿರೂಪಣೆ, ಬೀಜ ಸಮಾವೇಶದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವರದಿ, ಯಾಮ್ ಬೀನ್‌ನಂಥ ಹೊಸ ಬೆಳೆಯ ಪರಿಚಯ ಎಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು.

● ಬಿ. ಪತ್ತಿಗೌಡ, ಅಂಬಳಿ, ಹ.ಬೊ.ಹಳ್ಳಿ ತಾ

ಸಹಜ ಸಾಗುವಳಿಯು 54ನೇ ಸಂಚಿಕೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಲೇಖನಗಳು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಲೇಖನಗಳೇ ಇರುವುದು ನಮಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಕುತೂಹಲವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸಿ. ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

● ಜಿ.ಎಸ್. ವಿಜಯರಾಘವ, ಗುಡ್ಡೇತೋಟ, ಕೊಪ್ಪ
ಹಿಂದಿನ ಸುಮಾರು 30 ಸಂಚಿಕೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ ರೂ. 300 + ಅಂಚೆ ವೆಚ್ಚ ರೂ. 60ನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಎಂ.ಒ ಮಾಡಿದರೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. - ಸಂ

ಡಾ||ಖಾದರ್ ಅವರ ಭಾಷಣ ಆಧರಿಸಿದ ಲೇಖನ ಅದ್ಭುತವಾಗಿದೆ. ನಾವೊಬ್ಬರ ಇಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಲದು. ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಈ ಲೇಖನದ ಕೆಲವು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಿ ಹಂಚಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿ.

● ಜಿ.ಆರ್.ದೊಡ್ಡಿಹಾಳ, ಕೃಷಿಅಧಿಕಾರಿ,ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ
ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಹೀಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ಸಂಸ್ಥೆಯವರು 10,000 ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಶ್ರಮ ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿ ಹಾಕಿಸುವವರು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸೌಜನ್ಯವನ್ನು ನೆನೆಯುವುದು ಖಡ್ಡಾಯ - ಸಂ

ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮುಗ್ಧ ಜೀವಿ ರೈತನನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳು ನಡೆಸಿರುವ ಒಳಸಂಚು ಚೆನ್ನಾಗಿ

ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಕುಲಾಂತರಿ ಬೀಜಗಳ ವಿಷಮತೆಯನ್ನು ಅರಿಯದ ರೈತರು ಅದನ್ನು ಮೈಮೇಲೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡಂತಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಾವಯವ-ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಬಾಳು ನಂದನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮುದ್ದೇನೂರಿನ ಶಂಕರಗೌಡ-ಸುನೀತರ ಆದರ್ಶ ಕೃಷಿ-ಜೀವನ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಖಿಚಿಲ್ಲದ ಸಹಜ ಸಾಗುವಳಿ, ಖಿಚಿಲ್ಲದ ಸಹಜ ಜೀವನ, ರಾಜಮಹಾರಾಜರಂತೆ ಕುದುರೆ ಸವಾರಿ... ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಲೇಬೇಕೆನಿಸಿದೆ.

● ಬಸವರಾಜ ಹೂಗಾರ, ಕನ್ನಳ್ಳಿ, ಸುರಪುರ ತಾ||

ಶಂಕರಗೌಡರ ಸಹಜ ಕೃಷಿ ಸಹಜ ಬದುಕು ಬಹಳ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಅವರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ನೋಡಿದರೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಆಡಂಬರ, ತೋರ್ಪಡಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತಾವೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವರಂತೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕುವುದು ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇವರ ತೋಟದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಸುಬಾಬುಲ್ ಇದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಸುಬಾಬುಲ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದರೆ ನನ್ನಂಥವರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

● ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ, ಚಿತ್ತನಡಕು, ಮಡಕಶಿರೂ
ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುಬಾಬುಲ್‌ನ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿತವಾಗಿವೆ- ಸಂ

ಪತ್ರಿಕೆಯು 54ನೇ ಸಂಚಿಕೆ ಬಹಳ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ಬೀಜ ಸಮಾವೇಶ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘೋಷ್ಣಿಗಳ ಯಥಾವತ್ತಾದ ಲೇಖನಗಳು ಅದ್ಭುತವಾಗಿವೆ. ಇಂಥ ಲೇಖನಗಳು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದು ಕಡಿಮೆ. ಡಾ|| ಖಾದರ್ ಅವರ ಭಾಷಣ ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಓದಿದ್ದೇನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನೆನಪಿರಲಿ ಎಂದು ಆಗಾಗ ಕುಳಿತು ಬರೆಯುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಅಷ್ಟು ಜೀವನಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ವಿಷಯಗಳು ಇವೆ. ಅಮೆರಿಕಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ಬಂದು ಇಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ ರೈತರಾಗಿ ನಾವು ಅಂಥದ್ದು ಏಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬರೀ ದುಡ್ಡಾಗಿ ಬೆಳೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವಲ್ಲ ಎಂದು ಬೇಸರವಾಯ್ತು. ನಾವು ಕಲಿಯದು ಬಹಳ ಇದೆ. ಬೀಜ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದವರು ಅನಿವಾರ್ಯದಿಂದ ಬರಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎಂಥಾ ಒಳ್ಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಿಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ.

● ಶಂಕರಗೌಡ, ಮುದ್ದೇನೂರು, ರಾಣಿಬೆನ್ನೂರು ತಾ||

ಕಾರ್ಯಾಗಾರ/ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಭಾರತೀಯ ಸಾವಯವ ಬೇಸಾಯ ಸಂಘಟನೆ (ಒಎಫ್‌ಎಐ)ಯ ದ್ವೈವಾರ್ಷಿಕ ಸಮಾವೇಶ-2012

ದಿನಾಂಕ: 6 ಮತ್ತು 7 ನವಂಬರ್, 2012

ಸ್ಥಳ: ಆದಿವಾಸಿ ಪಾಡಿಯಾ, ಭುವನೇಶ್ವರ, ಓಡಿಶಾ
ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕ: 800/- ರೂ.

ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಯಸುವವರು ಭುವನೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳ ಕಾದಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ನವಂಬರ್ 5ರಂದು ಸಂಜೆ ಅಥವಾ 6ರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಭುವನೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ಸೇರುವಂತೆ ಹೊರಡಿರಿ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳ ಆದಿವಾಸಿ ಪಾಡಿಯಾ ಭುವನೇಶ್ವರ ರೈಲ್ವೆ ನಿಲ್ದಾಣದಿಂದ ಆಟೋ ಹತ್ತಿದರೆ 10 ನಿಮಿಷದ ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಸಮಾವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕಾದಿರಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನವಂಬರ್ 5ರ ರಾತ್ರಿಯಿಂದ 7ರ ರಾತ್ರಿಯವರೆಗೆ ಸರಳ ಊಟ ಮತ್ತು ವಸತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕದಲ್ಲೇ ಊಟ, ವಸತಿ ಖರ್ಚು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ರೈತರಿಗೆ 800/- ರೂ. ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕ ಹೊರೆಯಿಸಿದರೆ 50% ರಿಯಾಯಿತಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುವುದು.

ಭುವನೇಶ್ವರದಿಂದ ಹಿಂದಿರುಗಲು ನವಂಬರ್ 7ರ ಸಂಜೆ ಅಥವಾ 8ರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಟಿಕೆಟನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರಿಸಬಹುದು.

ಸಮಾವೇಶದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತೇವೆ. ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಎಫ್‌ಎಐನ ಕರ್ನಾಟಕ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೆಟ್‌ನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಳಾಸದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ: ಒಎಫ್‌ಎಐ- ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಾಫ್ 'ಇಕ್ರಾ', ನಂ.22, 5ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಮೈಕೆಲ್ ಪಾಲ್ಯ, ಹೊಸ ತಿಪ್ಪಸಂದ್ರ ಅಂಚೆ, ಬೆಂಗಳೂರು- 560 075 ದೂರವಾಣಿ: 080-2528 3370, 2521 3104, ಇಮೇಲ್: icrablr@gmail.com

ಅಗ್ರೋ ಫಾರೆಸ್ಟ್ರಿ ಅಥವಾ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡ ಜೋಡಣೆ ಕುರಿತ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ

ದಿನಾಂಕ: 11.10.2012ರಿಂದ 14.10.2012

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ: ಪಿ.ಆರ್. ಶೇಷಗಿರಿ ರಾವ್

ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ, ಅಗ್ರೋ ಫಾರೆಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಅವುಗಳ ವಿನ್ಯಾಸ, ಪ್ರತಿ ಪ್ರದೇಶದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಮಳೆ ಮಾದರಿಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್, ಲಭ್ಯವಿರುವ ನೀರಿನ ಪ್ರಮಾಣ, ನೀರಿನ ಶೇಖರಣೆ, ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮರ ಜೋಡಣೆಯ ನಿಯಮಗಳು, ಮರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ನಮ್ಮ ಆದ್ಯತೆಯ ಮರಗಳು, ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಯ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ಶಿಬಿರಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರೆದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವಂತೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಮರಗಿಡ ಜೋಡಣೆ/ಅಗ್ರೋ ಫಾರೆಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದು ತಮ್ಮ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬಯಸುವ 25-30 ಜನ

ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇರುತ್ತದೆ. ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುವವರು 'ಇಕ್ರಾ', ನಂ.22, 5ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಮೈಕೆಲ್ ಪಾಲ್ಯ, ಹೊಸ ತಿಪ್ಪಸಂದ್ರ ಅಂಚೆ, ಬೆಂಗಳೂರು- 560 075 ದೂರವಾಣಿ: 080-2528 3370, 2521 3104, ಇಮೇಲ್: icrablr@gmail.com ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಯಾಗಾರದ ಸ್ಥಳ, ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕ, ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಂತರ ತಿಳಿಸಲಾಗುವುದು.

ಕೃಷಿ-ಗ್ರಾಮೀಣ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿ

ಕೃಷಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರ 2011-12ನೇ ಸಾಲಿನ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಕೃಷಿ-ಗ್ರಾಮೀಣ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದೆ. 2011ರ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್‌ನಿಂದ 2012ರ ಆಗಸ್ಟ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ಕೃಷಿ-ಗ್ರಾಮೀಣ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲೇಖನ/ನುಡಿಚಿತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು. ರಾಸಾಯನಿಕರಹಿತ ಕೃಷಿ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ, ನೇರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ನೆಲಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ-ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಬರಹಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪ್ರಕಟಿತ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಿರು ಪರಿಚಯದೊಂದಿಗೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 15ರ ಒಳಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಕೋರಿಕೆ. ವಿಳಾಸ: ಕೃಷಿ ಮಾಧ್ಯಮ ಕೇಂದ್ರ, ನಂ.327, ಮೊದಲನೇ ಮಹಡಿ, ರಾಯಚೂರು ಪ್ಲಾಟ್, ನಾರಾಯಣಪುರ, ಧಾರವಾಡ - 580008.

ಮುದ್ರಿತ ವಿಷಯ
ತೆರೆದ ಅಂಚೆ

Registered with Registrar of Newspapers for
India under No. KARKAN/2002/9523

To,

ಇಂಚು: ಸಾಗುವಳಿ ಸಹಜ ಸಂ.22, 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ', 5ನೇ ಕ್ರಾಸ್, ಮೈಕೆಲ್ ಪಾಲ್ಯ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 075